

แรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3
สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดเพชรบุรี

สารนิพนธ์

ของ

นางสุพรรณ สุภาพจน์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา

สิงหาคม 2546

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

373.246

๘๘735

ร.3

๘

แรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3
สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดเพชรบุรี

บทคัดย่อ

ของ

นางสุวรรณา สุภาพจน์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา

สิงหาคม 2546

๒๒๙๒๖๐

๒๓ พ.ย. ๒๕๔๖

สุวรรณ สุภาพจน์ (2546). แรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดเพชรบุรี. สารนิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ : รองศาสตราจารย์ ดร. อารี พันธุ์มณี

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ ดังนี้ เพื่อศึกษาแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดเพชรบุรี ใน 4 ด้าน คือ ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง ด้านการเงิน ด้านความถนัด / ความสนใจ ด้านเหตุผลส่วนตัว และเพื่อเปรียบเทียบแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดเพชรบุรี ทั้ง 4 ด้าน โดยจำแนกตาม เพศ คะแนนเฉลี่ยสะสมของนักเรียน อาชีพของบิดามารดา / ผู้อุปการะ และ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของบิดามารดา / ผู้อุปการะ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดเพชรบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2545 จำนวน 364 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t - test) และใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way Analysis of variance)

ผลการวิจัยพบว่า

1. นักเรียนมีแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพทั้ง 4 ด้านโดยรวมอยู่ในระดับน้อย และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการเงิน นักเรียนมีแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่ออยู่ในระดับมาก

2. นักเรียนที่มีเพศต่างกันมีแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพ ทั้ง 4 ด้าน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านเหตุผลส่วนตัว นักเรียนเพศชายมีแรงจูงใจมากกว่านักเรียนเพศหญิง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนด้านอื่นๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. นักเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่างกันมีแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพทั้ง 4 ด้านโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่างกันมีแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพในแต่ละด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทุกด้าน

4. นักเรียนที่บิดามารดา / ผู้อุปการะมีอาชีพต่างกันมีแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพทั้ง 4 ด้านโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักเรียนที่บิดามารดา/ผู้อุปการะมีอาชีพต่างกันมีแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพ ด้านเหตุผลส่วนตัวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนด้านอื่นๆ นั้น แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

5. นักเรียนที่บิดามารดา / ผู้อุปการะมีรายได้ต่างกัน มีแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพ ทั้ง 4 ด้านโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่านักเรียนที่บิดามารดา / ผู้อุปการะมีรายได้ต่างกัน มีแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพ ด้านความถนัด / ความสนใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนด้านอื่นๆ นั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

**MOTIVATION TO STUDY FURTHER IN VOCATIONAL EDUCATION STREAM OF
MATAYOMSUKSA 3 STUDENTS IN PETCHABURI PROVINCE
UNDER THE DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION**

**AN ABSTRACT
BY
MRS. SUWANNA SUPAPOT**

**Presented in partial fulfillment of the requirments
for the Master of Education degree in Business Education
at Srinakharinwirot University
August 2003**

Suwanna Supapot (2003). *Motivation to study Further in Vocational Education stream of Matayomsuksa 3 Students in Petchaburi province under the Department of General Education*. Master project , M.Ed , (Business Education). Bangkok : Graduate School Srinakharinwirot University . Advisor. Prof. Dr. Aree Punmanee.

The purposes of this study were to survey and compare motivation to study further in vocational education stream of Mathayomsuksa 3 students in Petchaburi province towards motivation to study further in vocational education stream of Mathayomsuksa 3 students in Petchaburi province under the department of general education was analysed into 4 factors , namely : concerned people , money, ability / interest and personal reasons and classified by sex , average marks , parents / guardians occupations and parents / guardians salary .

The sample consisted of second semester for the academic year 2002 Mathayomsuksa 3 students in Petchaburi province under the department of general education. The sample obtained in this study consisted of 364 students .

The instrument used to collect data was a rating scale which had 4 levels . Statistics applied in the study were percentage , mean and standard deviation . One Way Anova of variance and t – test were used to examine the data for significant difference .

The study findings were as follow :

1. The students had a low suitable level of educational motives in vocational study but they had high suitable level of money .
2. There were statistical significant difference level at 0.05 for educational motives in vocational study with difference sex but female had high suitable level at 0.01 for personal reason , There were no statistical significant in other aspect .
3. There were statistical significant difference level at 0.01 for the average marks with educational motives in vocational study in overall, there were statistical significant difference level at 0.01 for the average marks with educational motives in vocational study for each aspect.
4. There were statistical significant difference level at 0.05 for parents / guardian occupation with educational motives in vocational study in overall, there were statistical significant difference level at 0.01 for personal reason but there was no statistical significant difference in other aspect.
5. There was no statistical significant difference in overall and each aspect except the aspect of ability / interest, there were statistical significant difference level at 0.01 for educational motives in vocational study with difference parents / guardian salary.

อาจารย์ที่ปรึกษา ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณา
สารนิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกธุรกิจศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร. อารี พันธุ์มณี)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุพรีร์ ลิ้มไทย)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร. อารี พันธุ์มณี)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุพรีร์ ลิ้มไทย)

..... กรรมการ
(อาจารย์ผจงศักดิ์ หมวดสง)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกธุรกิจศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีคณะสังคมศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์กวี วรกวิน)
วันที่ 18 เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2546

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาในการให้คำปรึกษาแนะนำ พร้อมทั้งข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์จากรองศาสตราจารย์ ดร. อารี พันธุ์มณี อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุพีร์ ลี้มไทย และอาจารย์ผจงศักดิ์ หมวดสง ที่ร่วมเป็นกรรมการสอบปากเปล่า ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูง

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.วรรณภา โพธิ์น้อย อาจารย์ผจงศักดิ์ หมวดสง และอาจารย์อัมพร ทองใบ ที่กรุณาเป็นผู้พิจารณาให้คำแนะนำและตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณกลุ่มตัวอย่าง และโรงเรียนที่ให้ความสะดวกในการแจกแบบสอบถาม และขอขอบคุณนักเรียนทุกคนที่ตอบแบบสอบถามและให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณคุณอาจารย์ภาควิชาบริหารธุรกิจ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒทุกท่าน ที่ได้กรุณาให้การอบรม สั่งสอน และประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ตลอดจนประสบการณ์ที่ดีแก่ผู้วิจัย อีกทั้งได้ให้ความเมตตาด้วยดีเสมอมา

ขอขอบพระคุณอาจารย์สมาน สรรพคุณ ผู้บริหารโรงเรียนพณิชยการเพชรบุรีบริหารธุรกิจ และอาจารย์อารี ศรีสม ผู้บริหารโรงเรียนพณิชยการเพชรบุรี ที่ได้เปิดโอกาสให้มีโครงการความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กับโรงเรียนพณิชยการเพชรบุรีบริหารธุรกิจ ตลอดจนขอขอบคุณคณะอาจารย์โรงเรียนเบญจมเทพอุทิศจังหวัดเพชรบุรี โรงเรียนวัดจันทราวาส (ศุขประสานราษฎร์) โรงเรียนท่ายางวิทยา โรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี โรงเรียนบางจานวิทยา และโรงเรียนวชิรธรรมโคกิต ที่ให้ความสะดวกในการแจกแบบสอบถาม

คุณค่าและประโยชน์ของสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาคุณบิดาซึ่งล่วงลับไปแล้ว มารดา ครู – อาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านที่ได้กรุณาอบรม สั่งสอน ให้ความช่วยเหลือ และให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยในการศึกษาค้นคว้าเสมอมา

สุวรรณา สุภาพจน์

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ.....	1
	ภูมิหลัง	1
	ความมุ่งหมายของการวิจัย	3
	ความสำคัญของการวิจัย	3
	ขอบเขตของการวิจัย	3
	นิยามศัพท์เฉพาะ	4
	กรอบแนวความคิด	5
	สมมุติฐานการวิจัย.....	6
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
	แผนการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2535.....	7
	การอาชีวศึกษา	8
	ความหมายของแรงจูงใจ.....	14
	ประเภทของแรงจูงใจ.....	14
	แนวคิดเกี่ยวกับแรงจูงใจในการศึกษาต่อ	16
	ทฤษฎีความต้องการ.....	16
	ทฤษฎีการเลือกอาชีพ.....	18
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	20
3	วิธีดำเนินการวิจัย	24
	การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	24
	การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	24
	วิธีการสร้างเครื่องมือ	25
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	25
	การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล	26
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	27
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	30
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	30
	การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	30

สารบัญ (ต่อ)	
บทที่	หน้า
5	สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ 46
	ความมุ่งหมายของการวิจัย 46
	ความสำคัญของการวิจัย 46
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า..... 46
	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล 47
	การเก็บรวบรวมข้อมูล 47
	การวิเคราะห์ข้อมูล 47
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล..... 47
	อภิปรายผล 47
	ข้อเสนอแนะ 53
	บรรณานุกรม 55
	ภาคผนวก 59
	ประวัติย่อผู้วิจัย 73

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	แสดงข้อมูลทั่วไปของนักเรียน	31
2	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานตามแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพ ของนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดเพชรบุรี โดยรวมและรายด้าน	32
3	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานตามแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพ ของนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดเพชรบุรี ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้องโดยรวมและรายข้อ	33
4	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานตามแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพ ของนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดเพชรบุรี ด้านการเงินโดยรวมและรายข้อ	34
5	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานตามแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพ ของนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดเพชรบุรี ด้านความถนัด / ความสนใจ โดยรวมและรายข้อ	35
6	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานตามแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพ ของนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดเพชรบุรี ด้านเหตุผลส่วนตัวโดยรวมและรายข้อ	36
7	ผลการเปรียบเทียบแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดเพชรบุรี จำแนกตาม เพศ โดยรวม และรายด้าน	37
8	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานตามแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพของ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดเพชรบุรี จำแนกตามคะแนนเฉลี่ยสะสมของนักเรียน โดยรวมและรายด้าน	38
9	ผลการเปรียบเทียบแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดเพชรบุรี จำแนกตามคะแนนเฉลี่ยสะสม ของนักเรียนโดยรวมและรายด้าน	39
10	การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดเพชรบุรี จำแนกตาม คะแนนเฉลี่ยสะสมของนักเรียนโดยรวม	40
11	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานตามแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพของ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดเพชรบุรี จำแนกตาม อาชีพของบิดามารดา / ผู้อุปการะ โดยรวมและรายด้าน	41

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
12 ผลการเปรียบเทียบแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดเพชรบุรี จำแนกตามอาชีพของบิดามารดา / ผู้อุปการะโดยรวมและรายด้าน.....	42
13 การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดเพชรบุรี ด้านเหตุผลส่วนตัว จำแนกตามอาชีพของบิดามารดา / ผู้อุปการะ.....	44
14 ผลการเปรียบเทียบแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดเพชรบุรี จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ของบิดามารดา / ผู้อุปการะ โดยรวมและรายด้าน.....	45

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ปัจจุบันเป็นช่วงที่สำคัญสำหรับประเทศไทยที่เข้าสู่ศตวรรษที่ 21ซึ่งจะมีความเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจและสังคม รวมถึงความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีที่เป็นไปอย่างรวดเร็วจำเป็นต้องมีการเตรียมการให้พร้อมในทุกด้าน โดยเฉพาะการเตรียมกำลังคนที่มีความรู้ความสามารถที่จะรับสถานการณ์ในอนาคต ขณะนี้ประเทศไทยกำลังดำเนินการปฏิรูปการศึกษาทั้งระบบและถือว่าการอาชีวศึกษาเป็นส่วนที่มีความสำคัญมากเพราะเป็นการพัฒนากำลังคนในระดับช่างฝีมือ ช่างเทคนิค และนักเทคโนโลยีเป็นผู้สร้างผลผลิตต่างๆ ให้กับประเทศ จึงถือว่าคุณภาพของกำลังคนเหล่านี้เป็นเครื่องบ่งชี้ความสามารถในการแข่งขันอย่างแท้จริง ด้วยเหตุนี้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 – 2544) จึงมุ่งเน้นการพัฒนาคนและกำหนดให้คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา (คณะกรรมการการพัฒนากิจการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2539 : 7)

การศึกษาเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนา “คน” อันเป็นทรัพยากรที่ทรงคุณค่าของสังคม ให้มีคุณภาพและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข ทนต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นตามยุคสมัย การศึกษาจึงต้องเป็นพลวัต นั่นคือ ต้องปรับเปลี่ยนให้ทันและสอดคล้องกับกระแสการเปลี่ยนแปลงของประเทศชาติและสังคมโลกอยู่ตลอดเวลา(หน่วยศึกษานิเทศ กรมสามัญศึกษา. 2542 : 1)

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 บังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 20 สิงหาคม 2542 มีผลให้เกิดการปฏิรูปการศึกษาซึ่งมีสาระสำคัญทั้งสิ้น 9 หมวด โดย หมวด 4 แนวจัดการศึกษา”เป็นการปฏิรูปการเรียนรู้ที่ถือว่าเป็นหัวใจสำคัญของการปฏิรูปการศึกษา” ซึ่งทุกหมวดในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 จะมุ่งประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน มาตรา 22 หลักการจัดการศึกษา “ต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ” และมาตรา 24 การจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง “จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล” (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2543 : 117)

จากแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2535 ได้กล่าวถึงการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาว่า มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ทั้งทางด้านวิชาการและด้านวิชาชีพที่เหมาะสมกับวัย ความต้องการ ความสนใจ ความถนัดและความสามารถ เพื่อให้แต่ละบุคคลเข้าใจและรู้จักเลือกอาชีพที่เป็นประโยชน์แก่ตนเองและสังคม โดยแบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ระดับ คือ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย

การศึกษาต่อจากระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เอื้อให้ผู้เรียนสามารถศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายได้ 2 สาย คือ สายสามัญกับสายอาชีพ ซึ่งทั้ง 2 สายนี้จะมีลักษณะแตกต่างกันอย่างชัดเจนทั้งทางด้านหลักการและจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

ดังนั้นการที่ผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 จะตัดสินใจเลือกการศึกษาต่อในสายสามัญหรือสายอาชีพได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม สอดคล้องกับความสนใจ ความรู้ ความสามารถและความถนัดของตนเองได้นั้นย่อมต้องขึ้นอยู่กับประสบการณ์ที่เกิดจากการเรียนรู้ในสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่จัดให้นำไปสู่การเกิดความรู้ความเข้าใจในกระบวนการของการตัดสินใจบนพื้นฐานของหลัก 3 ประการ คือ 1. ผู้เรียนต้อง

รู้จักกำหนดเป้าหมายชีวิตบนพื้นฐานการรู้จักและนับถือตนเอง 2. ผู้เรียนต้องศึกษาและพิจารณาแนวทางการศึกษา ก่อนตัดสินใจเลือกแนวทางการศึกษาต่อใดๆ ควรมีการศึกษา สอบถาม เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้รู้ ผู้มีประสบการณ์ ครูแนะแนว อาจารย์ทั่วไป เพื่อนำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานประกอบการตัดสินใจเลือกแนวทางการศึกษาที่สอดคล้องกับตัวผู้เรียนเองให้มากที่สุด รวมทั้งมองการณ์ไกลไปสู่การเลือกอาชีพต่อไปในอนาคต และ 3. ผู้เรียนต้องเข้าใจถึงจุดหมายสำคัญของการศึกษา ซึ่งต้องระลึกเสมอว่า เป้าหมายปลายทางของการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ก็เพื่อสร้างคนให้สร้างงาน เพื่อช่วยสร้างชาติ การศึกษาแนวใหม่ไม่ว่าจะเลือกเรียนอะไรก็ตามขอเพียงแต่ให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนให้เป็นทั้งคนดี คนเก่ง และดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข รักษาเอกลักษณ์ไทย สามารถพึ่งพาตนเองได้ เป็นที่พึ่งให้ผู้อื่นได้และสามารถช่วยพัฒนาสังคมในภาพรวมได้ก็นับว่าบรรลุจุดหมายสำคัญของการศึกษาแล้ว

ผู้วิจัยมีความสนใจต่อการศึกษาต่อและการเลือกอาชีพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 เนื่องจากผู้วิจัยเป็นครูสอนนักเรียนในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษามาเป็นเวลา 24 ปี พบว่านักเรียนที่เข้ามาเรียนในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจำนวนมาก ที่น่าจะเลือกเรียนในสายอาชีพเพราะจะทำให้ประสบความสำเร็จทางการเรียนได้ดีกว่าสายสามัญ เมื่อต้องเข้ามาเรียนสายสามัญจึงไม่มีความสุขกับการเรียนทำให้ขาดความสนใจ นำไปสู่ความเบื่อหน่ายในการเรียน และเรียนจบหลักสูตรไปอย่างไม่มีคุณภาพ

ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์นางกรรณิการ์ ประมงค์ อาจารย์ 3 ระดับ 8 โรงเรียนเบญจมเทพอุทิศจังหวัดเพชรบุรีเกี่ยวกับการศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเบญจมเทพอุทิศจังหวัดเพชรบุรี ได้รับคำตอบว่า " มีเพียงประมาณ 20% ของนักเรียนทั้งหมด เพราะนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ส่วนใหญ่ยังมีค่านิยมในการสอบเข้าเรียนต่อในมหาวิทยาลัย เป็นความหวังของทั้งนักเรียน และบิดามารดา ,ผู้ปกครอง ซึ่งนักเรียนบางคนมีความต้องการศึกษาต่อในสายอาชีพและน่าจะเรียนได้ดีด้วย แต่บิดามารดาหรือผู้ปกครองก็เป็นตัวแปรสำคัญที่ทำให้นักเรียนต้องเปลี่ยนทิศทางการเรียนเพื่อตอบสนองความต้องการของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง " นางมณี บานชื่น อาจารย์ 2 ระดับ 7 โรงเรียนวัดจันทราวาส (ศุขประสารราษฎร์) ได้แสดงความคิดเห็นว่า " โรงเรียนควรให้ข้อมูลที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเลือกเรียนในสายอาชีพให้ทั้งนักเรียน และผู้ปกครองได้เข้าใจชัดเจน เพื่อเป็นแนวทางในการตัดสินใจ นักเรียนที่มีผลการเรียนในระดับปานกลาง หรือค่อนข้างดีหลายคนที่มีความต้องการเรียนต่อสายอาชีพเพราะมีความถนัดและสนใจเป็นพิเศษโรงเรียนควรให้การสนับสนุน ไม่ควรเหนี่ยวรั้งไว้ให้เรียนสายสามัญเพื่อสร้างชื่อเสียงให้โรงเรียน โดยการสอบเข้ามหาวิทยาลัยได้มาก ๆ เป็นค่านิยมที่ผิด ซึ่งอาจจะส่งผลให้นักเรียนเสียโอกาสทางการศึกษา และทำให้อนาคตผันแปรไปจากที่ควรจะเป็น เสียทั้งเวลาและเงินถ้าเลือกผิดทาง " นายมานะ โพธิ์น้อย ผู้ช่วยผู้อำนวยการวิทยาลัยสารพัดช่างจังหวัดเพชรบุรี ได้ให้สัมภาษณ์ว่า "นักเรียนที่ต้องการเรียนสายอาชีพจะมีความสนใจสถานศึกษา 2 แห่ง คือ วิทยาลัยอาชีวศึกษา ส่วนใหญ่เป็นผู้หญิง และวิทยาลัยเทคนิค ส่วนใหญ่เป็นผู้ชาย ถ้าพลาดจาก 2 แห่งนี้ นักเรียนส่วนใหญ่ก็จะหันกลับไปเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเดิมหรือมุ่งเข้าโรงเรียนประจำจังหวัด ทำให้วิทยาลัยสารพัดช่าง วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี วิทยาลัยการอาชีพ มีนักเรียนเข้าไปสมัครเรียนน้อยกว่ายอดที่รับ และนักเรียนที่มาสมัครสอบบางคนก็สอบไม่ผ่านตามเกณฑ์ที่สถานศึกษานั้นๆ กำหนด เช่นในปีการศึกษา 2545 นี้ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรีมีนักเรียนสมัครเข้าเรียน ระดับ ปวช. ประมาณ 650 คน รับไว้ 582 คน วิทยาลัยเทคนิคเพชรบุรี สมัคร 981 คน รับไว้ 832 คน วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีเพชรบุรี ยอดรับ 120 คน แต่มาสมัครไม่ถึงเมื่อสอบคัดเลือกผ่านเกณฑ์แค่ 80 คน วิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี ยอดรับ 60 คนจำนวนผู้สมัครสอบผ่านเกณฑ์เข้าเรียน 32 คน วิทยาลัยการอาชีพเขาย้อยเพชรบุรี ยอดรับ 280 คน สมัคร 90 คน สอบผ่านเกณฑ์เข้า

เรียน 70 คน ในการเรียนสายอาชีพต้องเรียนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติถ้านักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำเข้ามาก็จะเรียนไม่จบเป็นผลเสียแก่นักเรียน ตลอดจนพ่อแม่ผู้ปกครอง " และได้มีการสัมภาษณ์นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 6 โรงเรียน 25 คน ได้ข้อมูลที่ใกล้เคียงกันคือ นักเรียนที่มีผลการเรียนปานกลางค่อนข้างต่ำจะให้ความสนใจต่อการเลือกศึกษาต่อในสายอาชีพ ทำให้ผู้วิจัยสนใจในการทำวิจัยเรื่องแรงจูงใจในการศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดเพชรบุรี และเพื่อหาข้อมูลที่ชัดเจนเกี่ยวกับแรงจูงใจในการศึกษาต่อสายอาชีพ และองค์ประกอบที่ส่งผลต่อการเข้าเรียนในสายอาชีพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดเพชรบุรี ใน 4 ด้าน คือ ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง ด้านการเงิน ด้านความถนัด / ความสนใจ และด้านเหตุผลส่วนตัว
2. เพื่อเปรียบเทียบแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดเพชรบุรี โดยจำแนกตาม เพศ คะแนนเฉลี่ยสะสมของนักเรียน อาชีพของบิดามารดา / ผู้อุปการะ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของบิดามารดา / ผู้อุปการะ

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการวิจัยในครั้งนี้ สามารถนำไปเป็นข้อมูลให้ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องทางการศึกษาได้จัดให้มีการแนะแนวการศึกษา เพื่อให้นักเรียนรู้จักปัญหาและความต้องการของตนเอง ตลอดจนช่วยให้นักเรียนได้เข้าใจและรู้จักตนเองมากขึ้น นำไปสู่การสนับสนุนให้นักเรียนได้รับในสิ่งที่ต้องการ และเหมาะสมสำหรับนักเรียนแต่ละคนให้มากที่สุด และยังใช้เป็นข้อมูลให้ความรู้แก่ผู้ปกครองของนักเรียนในเรื่องการศึกษาต่อ

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดเพชรบุรี จำนวน 22 โรงเรียน 3,907 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดเพชรบุรี ปีการศึกษา 2545 จำนวน 5 โรงเรียน คือ โรงเรียนวัดจันทราวาส (ศุขประสารราษฎร์), โรงเรียนท่ายางวิทยา, โรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี, โรงเรียนบางจานวิทยา และโรงเรียนวชิรธรรมโสภิต จำนวน 364 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปของนักเรียน

1.1 เพศ

1.1.1 ชาย

1.1.2 หญิง

1.2 คะแนนเฉลี่ยสะสมของนักเรียน แบ่งเป็น

1.2.1 0 – 1.99

1.2.2 2.00 – 2.99

1.2.3 3.00 ขึ้นไป

1.3 อาชีพของบิดามารดา / ผู้อุปการะ แบ่งเป็น

1.3.1 รับราชการ / รัฐวิสาหกิจ

1.3.2 รับจ้าง

1.3.3 ค้าขายหรือเจ้าของกิจการ

1.3.4 อื่นๆ

1.4 รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของบิดามารดา / ผู้อุปการะ แบ่งเป็น

1.4.1 ไม่เกิน 10,000 บาท

1.4.2 10,000 บาทขึ้นไป

2. ตัวแปรตาม คือ แรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในด้านต่าง ๆ 4 ด้าน คือ

2.1 ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง

2.2 ด้านการเงิน

2.3 ด้านความถนัด / ความสนใจ

2.4 ด้านเหตุผลส่วนตัว

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. แรงจูงใจในการศึกษาต่อสายอาชีพ หมายถึง สิ่งที่เป็นเหตุชักนำหรือโน้มน้าวให้ผู้เรียนอยากเรียนในสายวิชาชีพที่ตนเองปรารถนา ซึ่งเป็นความรู้ในสาขาวิชาที่ได้ศึกษาเล่าเรียนจากสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา อาจใช้เวลา 3 ปี 5 ปี หลังจากจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หรือเรียนจบตามเกณฑ์ที่กำหนด โดยแบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ

1.1 ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง หมายถึง กลุ่มบุคคลที่ชักนำหรือโน้มน้าวหรือมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการเลือกเรียนสายอาชีพให้นักเรียน ได้แก่ บิดามารดา ญาติพี่น้อง เพื่อน อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์แนะแนว ผู้อุปการะด้านการเงิน และผู้มีชื่อเสียง

1.2 ด้านการเงิน หมายถึง รายได้ที่ได้รับจากการทำงานและประกอบอาชีพอิสระหรือเงินที่ได้รับจากบิดามารดา หรือผู้อุปการะ เป็นต้น

1.3 ด้านความถนัด / ความสนใจ หมายถึง ความสนใจหรือความชำนาญในเรื่องใดเรื่องหนึ่งเป็นพิเศษเหนือกว่าบุคคลอื่นและมีองค์ประกอบบางประการเป็นตัวส่งเสริมและสนับสนุนให้เห็นความชำนาญนั้นๆ ชัดเจนยิ่งขึ้น เช่น สถิติปัญญา บุคลิกภาพ ลักษณะนิสัย ทักษะและเทคนิคต่างๆ เป็นต้น

1.4 ด้านเหตุผลส่วนตัว หมายถึง ความรู้สึกที่เป็นการตอบสนองความต้องการและจิตใจของบุคคลแต่ละคน เช่น ความเป็นอิสระในการทำงาน ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน สุขภาพร่างกาย และการรับช่วงงานต่อบิตามารดา เป็นต้น

2. นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 หมายถึง นักเรียนชายและนักเรียนหญิงที่กำลังเรียนอยู่ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2545 โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดเพชรบุรี จำนวน 22 โรงเรียน 3,907 คน

3. การศึกษาสายอาชีพ หมายถึง การศึกษาที่มุ่งฝึกงานที่ใช้เทคโนโลยี ได้ปฏิบัติจนเกิดทักษะคุณธรรม และสติปัญญา สามารถจัดการเชิงธุรกิจ เชิงอุตสาหกรรมและเชิงเทคโนโลยี เพื่อนำความรู้ไปประกอบอาชีพได้จริง โดยจะต้องจัดให้มีการศึกษาวิชาพื้นฐานทั่วไป วิชาทฤษฎีสัมพันธ์และการฝึกภาคปฏิบัติเพื่อพัฒนาฝีมือที่ต้องการ

4. การศึกษาสายสามัญ หมายถึง การศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้านวิชาการ เน้นการเรียนรู้ให้มีประสบการณ์ เพื่อให้เกิดความรู้ความชำนาญที่สามารถจะนำไปใช้ปฏิบัติและประกอบอาชีพได้จริงหรือเพื่อหาความรู้เพิ่มเติมหรือเป็นพื้นฐานสำหรับการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น

5. คะแนนเฉลี่ยสะสมของนักเรียน หมายถึง ค่าคะแนนเฉลี่ยสะสมระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สำหรับการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 3 ระดับ

5.1 คะแนนเฉลี่ยสะสม 0 - 1.99

5.2 คะแนนเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ 2.00 - 2.99

5.3 คะแนนเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ 3.00 ขึ้นไป

6. ฝ่ายประชาสัมพันธ์ของสถานศึกษา หมายถึง หน่วยงานที่ทำหน้าที่ติดต่อสื่อสาร และให้ข้อมูลเกี่ยวกับสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมความเข้าใจอันถูกต้องต่อกันระหว่างสถานศึกษากับนักเรียน ผู้ปกครอง ตลอดจนชุมชน ส่งผลต่อการรับนักเรียนเข้าศึกษาต่อ ณ สถานศึกษานั้นๆ

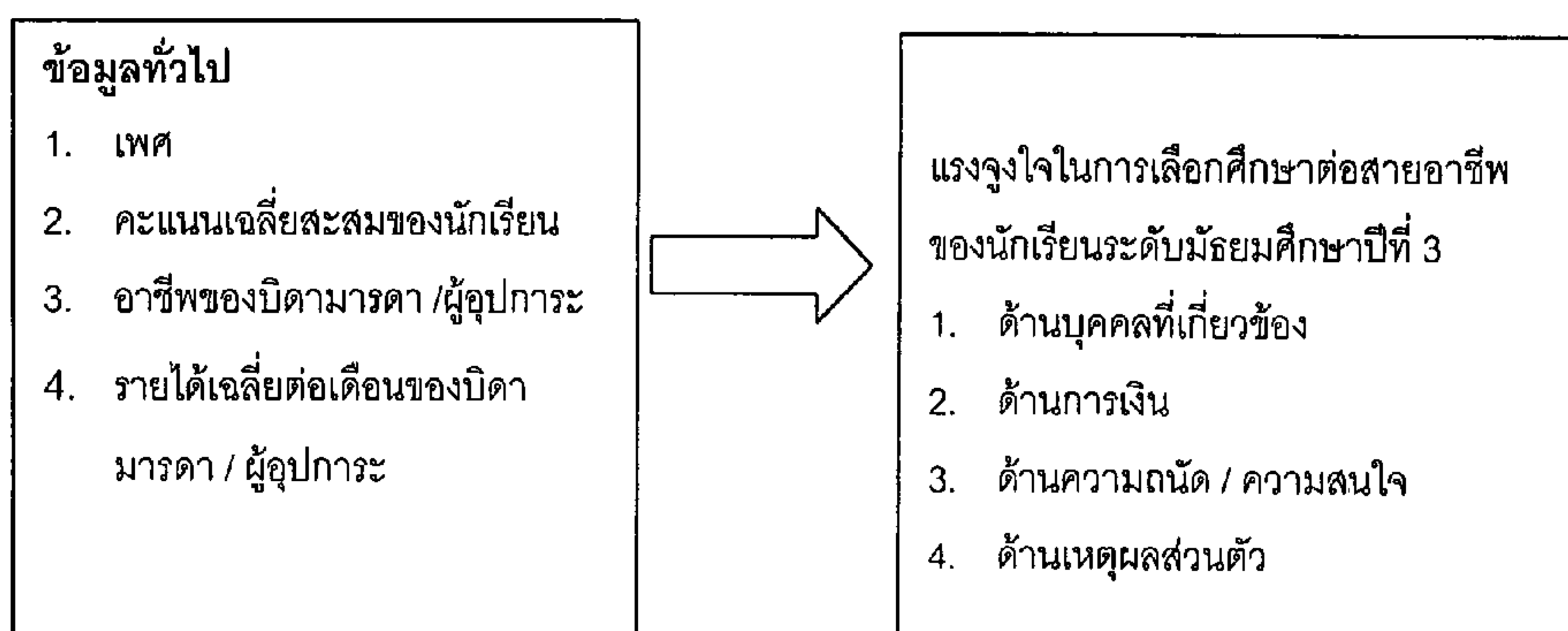
7. ผู้มีชื่อเสียง หมายถึง บุคคลที่มีเกียรติ เป็นที่รู้จักและยอมรับในสังคมในฐานะที่เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ หรือเป็นผู้ที่ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพ เป็นต้น

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง แรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดเพชรบุรี มีกรอบแนวคิดในการวิจัยดังต่อไปนี้

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

สมมุติฐานของการวิจัย

1. นักเรียนที่มีเพศต่างกันมีแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพแตกต่างกัน
2. นักเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่างกันมีแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพแตกต่างกัน
3. นักเรียนที่มีอาชีพบิดามารดา / ผู้อุปการะต่างกัน มีแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพแตกต่างกัน
4. นักเรียนที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของบิดามารดา / ผู้อุปการะ ต่างกันมีแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพแตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและได้นำเสนอตามหัวข้อดังต่อไปนี้

1. แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2535
2. การอาชีวศึกษา
 - 2.1 หลักการอาชีวศึกษา
 - 2.2 จุดมุ่งหมายของการอาชีวศึกษา
 - 2.3 ทฤษฎีเกี่ยวกับการอาชีวศึกษา
 - 2.4 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2538
 - 2.5 ประเภทวิชาของการอาชีวศึกษา
3. ประเภทของแรงจูงใจ
4. แนวคิดเกี่ยวกับแรงจูงใจในการศึกษาต่อ
5. ทฤษฎีความต้องการ
6. ทฤษฎีการเลือกอาชีพ
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 7.1 งานวิจัยภายในประเทศ
 - 7.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2535

หลักการสำคัญในการจัดการศึกษา ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2535 มี 4 ประการ คือ

1. การสร้างความเจริญงอกงามตามปัญญา ความคิด จิตใจ และคุณธรรมของบุคคล
2. สร้างความตระหนักให้กับบุคคลถึงการใช้ และอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ โดยไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม
3. การก้าวทันความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการสมัยใหม่ และตระหนักในคุณค่าของภูมิปัญญา ภาษาและวัฒนธรรมดั้งเดิมของท้องถิ่นและของสังคมไทย
4. สร้างความสมดุลระหว่างการพึ่งพาอาศัยกันกับการพึ่งตนเอง นอกจากนั้นยังต้องคำนึงถึงความมุ่งหมายของการจัดการศึกษา จากแผนการศึกษาแห่งชาติได้เน้นการพัฒนาบุคคลใน 4 ด้าน อย่างสมดุลและกลมกลืนกัน คือ
 - 4.1 ด้านปัญญา ต้องรู้จักเหตุผล พิจารณาสິงที่ควรกระทำและไม่ควรกระทำบนพื้นฐานของความจริง
 - 4.2 ด้านจิตใจ พึงรู้จักฝึกฝนจิตใจของตนให้มีความเจริญงอกงามทางคุณธรรม
 - 4.3 ด้านร่างกาย พึงมีร่างกายที่เจริญเติบโต เหมาะสมกับวัย รู้จักดูแลรักษา สุขภาพอนามัยของร่างกายทั้งของตนเองและสมาชิกในครอบครัว

4.4 ด้านสังคม พึ่งมีพฤติกรรมทางสังคมที่ดีงาม รู้จักการช่วยเหลือเกื้อกูลประโยชน์ มีความสามารถและทักษะในการติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่น สามารถธำรงรักษาเอกลักษณ์และวัฒนธรรมที่ดีงามของไทย ตระหนักและปฏิบัติตามสิทธิหน้าที่และความรับผิดชอบที่พึงมีต่อผู้อื่น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2535 : 7-9)

จากหลักการและจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2535 สรุปได้ว่า เน้นในการพัฒนาเยาวชนทั้งในด้านร่างกาย สติปัญญา จิตใจ และคุณธรรม เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข และรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมรอบตัว

2. การอาชีวศึกษา

2.1 หลักการอาชีวศึกษา

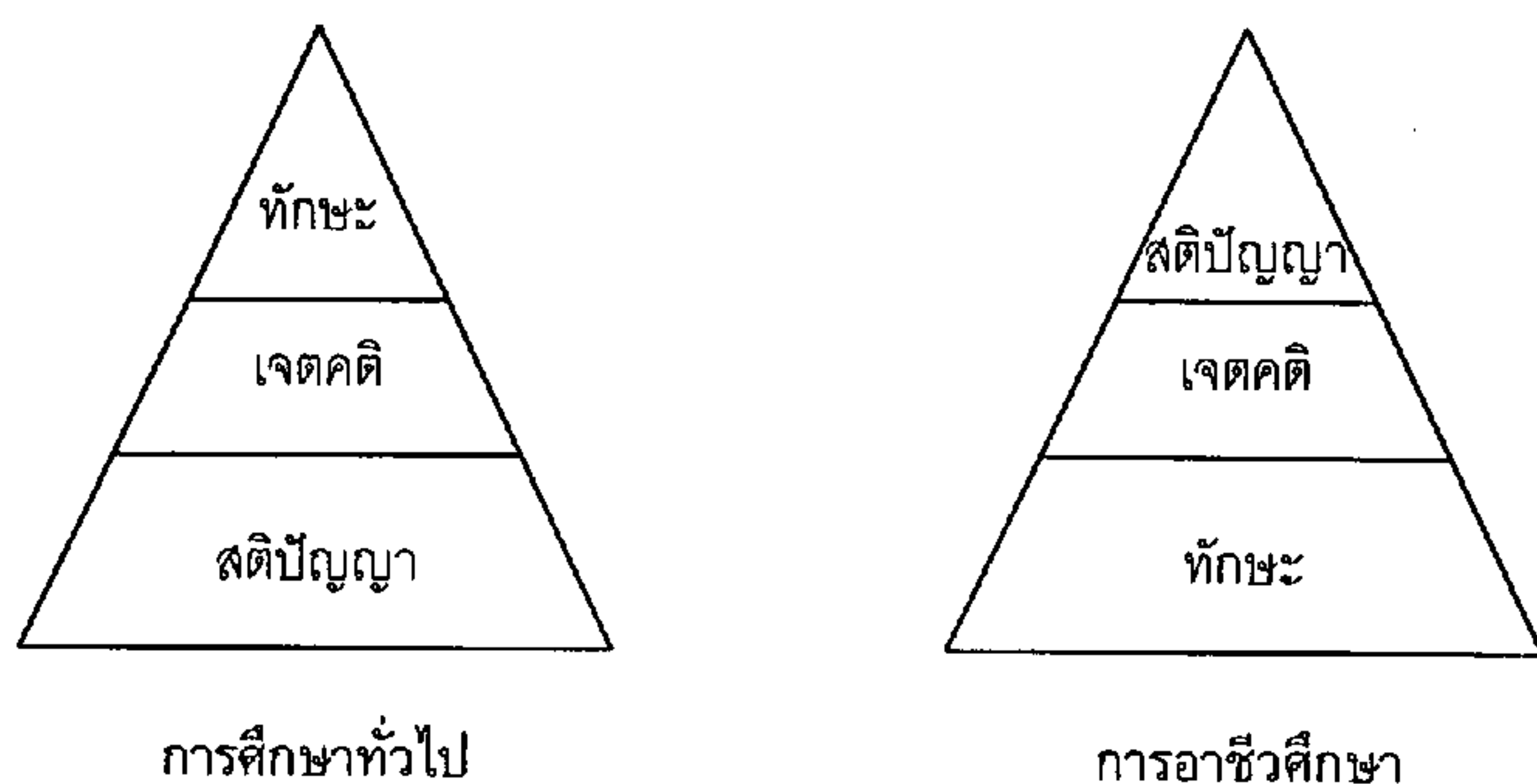
การอาชีวศึกษาเป็นการจัดการศึกษาที่ครอบคลุมกิจกรรมที่เป็นประสบการณ์ในด้านการศึกษาที่จะช่วยให้บุคคลได้ค้นพบความสามารถของตนเอง เพื่อใช้ในการทำงานและประกอบอาชีพ

นอกจากนี้การอาชีวศึกษายังหมายถึง การมุ่งผลิตกำลังคน โดยมุ่งให้ผู้สำเร็จการศึกษาทางด้านอาชีวศึกษา ทางด้านเทคนิคศึกษามีคุณภาพที่จะเป็นกำลังที่สำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมให้แก่ชาติ กำลังคนผลิตโดยการอาชีวศึกษามีหลายระดับ ดังนี้

1. กำลังคนระดับกึ่งฝีมือ
2. กำลังคนระดับช่างฝีมือ
3. กำลังคนระดับช่างเทคนิค
4. กำลังคนระดับช่างเทคนิคชั้นสูง

การอาชีวศึกษาจึงเป็นการศึกษาที่แตกต่างจากการศึกษาทั่วไป ในแง่ที่ว่าเป็นการศึกษาเพื่อการทำงานและประกอบอาชีพ โดยการจัดการศึกษาจึงต้องจัดเพื่อพัฒนาทักษะวิชาชีพ ความสามารถ ความเข้าใจ และเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ รวมทั้งการสร้างอุปนิสัยที่ดีและจำเป็นในการทำงาน

การอาชีวศึกษาได้นำแนวความคิดของบลูม (Bloom) มาใช้และดัดแปลงตามลักษณะของการจัดอาชีวศึกษา ซึ่งมุ่งเน้นไปในการพัฒนาอาชีพ ได้เน้นความสำคัญด้านทักษะมากกว่าด้านสติปัญญาและด้านเจตคติ เพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดความรู้ด้านอาชีพ ทั้งด้านการผลิต การทำ การตลาด การขาย โดยสามารถนำความรู้ด้านทฤษฎีและปฏิบัติไปใช้ในชีวิตประจำวัน ดังจะพิจารณาได้จากรูปสามเหลี่ยม ต่อไปนี้

ภาพประกอบ 1 แสดงความแตกต่างของการศึกษาทั่วไปและการอาชีวศึกษา

สรุป หลักการอาชีวศึกษา ไม่ว่าการอาชีวศึกษาจะผลิตกำลังคนระดับใด เพื่อป้อนแรงงานส่วนไหน การอาชีวศึกษาควรจะได้คำนึงถึงความต้องการ 3 ด้าน คือ

1. ความต้องการด้านบุคคล บุคคลมีความต้องการทางกายภาพเป็นปัจจัย 4 ที่เป็นพื้นฐานของการดำรงชีวิต ได้แก่ อาหาร ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม และยารักษาโรค นอกจากนี้ยังมีความต้องการทางสังคม ได้แก่ ความรัก ความเอาใจใส่ ความปลอดภัย การยกย่องนับถือ ความสำเร็จในชีวิต และบุคคลก็ยังมีความถนัด ความสนใจ และความสามารถที่แตกต่างกันด้วย

2. ความต้องการทางสังคม เพื่อให้ผู้ประกอบอาชีพได้ดำรงอยู่ในสังคมอย่างมีคุณภาพ มีประโยชน์ และมีส่วนร่วมรับผิดชอบในสังคม รู้จักหน้าที่ของตน

3. ความต้องการทางเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมของประเทศชาติ ประเทศต้องการแรงงานในด้านใด ต้องการช่างฝีมือ ช่างเทคนิค หรืออาชีพประเภทใดที่ขาดแคลนและจำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ เพื่อจะได้จัดวางหลักสูตรอาชีวศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพ และความต้องการของงานอาชีพและสถานประกอบการ

2.2 จุดมุ่งหมายของการอาชีวศึกษา

2.2.1 เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนตามความต้องการของประเทศ

2.2.2 เพื่อฝึกอบรมให้บุคคลมีงานทำและมีรายได้

2.2.3 เพื่อสนองความต้องการขั้นพื้นฐานในการดำรงชีพ

2.2.4 เพื่อพัฒนาความสามารถความถนัดความสนใจของบุคคลให้มีความพึงพอใจในงานนั้นๆ

2.2.5 เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและความเจริญก้าวหน้าแห่งตน

2.2.6 เพื่อให้ประเทศได้มีความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี เศรษฐกิจและสังคม เพื่อความมั่นคงแห่งชาติ

2.3 ทฤษฎีเกี่ยวกับการอาชีวศึกษา

นักอาชีวศึกษาคนสำคัญ คือ โปรเซอร์ และควิกเลย์ (Prosser and Quigley) ได้สรุปทฤษฎีเกี่ยวกับอาชีวศึกษาไว้ 16 ข้อ โดยมุ่งเน้นการฝึกงานซ้ำๆ ที่เป็นการฝึกในโรงงานที่มีเครื่องมือและอุปกรณ์ต่างๆ ได้มาตรฐานของอาชีพนั้นจนเป็นนิสัย ดังนี้

2.3.1 การอาชีวศึกษาจะสัมฤทธิ์ผลต่อเมื่อสามารถพัฒนาให้ผู้เรียน มีนิสัยปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมได้อย่างดีตามมาตรฐานงานที่วางไว้

2.3.2 การอาชีวศึกษาจะสัมฤทธิ์ผลต่อเมื่อเราพัฒนาให้ผู้เรียนมีนิสัยของการคิดให้ได้มาตรฐาน

2.3.3 การอาชีวศึกษาจะสัมฤทธิ์ผลต่อเมื่อเราพัฒนาให้ผู้เรียนมีนิสัย ในการทำงานให้ได้มาตรฐาน

ทั้ง 3 ข้อเป็นพื้นฐานอาชีพ (General Vocational Educations) ที่ผู้เรียนทุกคนต้องมีความสามารถให้ได้มาตรฐาน นอกจากนี้ยังต้องมีข้ออื่นอีก 13 ข้อ ดังนี้

2.3.4 การอาชีวศึกษาจะสัมฤทธิ์ผลต่อเมื่อเราจัดให้ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนได้ตามความสามารถและความต้องการ

2.3.5 การอาชีวศึกษาจะสัมฤทธิ์ผลได้ต่อเมื่อเราจัดให้ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนได้ตามความถนัด และความสนใจ

2.3.6 การอาชีวศึกษาจะสัมฤทธิ์ผลได้ต่อเมื่อเราจัดการฝึกนิสัย ให้ผู้เรียนได้มีการฝึกซ้ำๆ ซากๆ เพื่อให้เกิดทักษะอาชีพ ที่เหมือนกับการทำงานในชีวิตจริง

2.3.7 การอาชีวศึกษาจะสัมฤทธิ์ผลได้ต่อเมื่อสอนด้วยครูที่มีประสบการณ์สูงมาก ๆ

2.3.8 การอาชีวศึกษาจะสัมฤทธิ์ผลได้ต่อเมื่อให้ผู้เรียนทำซ้ำ ๆ กัน จนเกิดทักษะถึงขั้นมาตรฐานอาชีพ

2.3.9 การอาชีวศึกษาจะสัมฤทธิ์ผลได้ต่อเมื่อจัดการศึกษาให้ถูกต้องตามความต้องการของท้องถิ่น

2.3.10 การอาชีวศึกษาจะสัมฤทธิ์ผลได้นั้นต้องสร้างนิสัยการทำงานให้ผู้เรียน โดยการทำตามทฤษฎีการฝึกงาน (Theory of Job Training) คือ ต้องฝึกด้วยเครื่องมือเครื่องจักร วัสดุอุปกรณ์จริงที่มีขนาด คุณภาพเท่ามาตรฐานของตลาดแรงงาน

2.3.11 การอาชีวศึกษาจะสัมฤทธิ์ผลได้นั้น เนื้อหาวิชาต้องเขียนขึ้นด้วยผู้เชี่ยวชาญ และเกี่ยวข้องและกำลังทำงานอยู่ในวงการนั้น

2.3.12 การอาชีวศึกษาจะสัมฤทธิ์ผลได้ จะต้องเน้นให้ผู้เรียนได้ศึกษาในเนื้อหาเฉพาะอาชีพนั่นอย่างเชี่ยวชาญจริงๆ

2.3.13 การอาชีวศึกษาจะสัมฤทธิ์ผลต่อเมื่อปฏิบัติตามทฤษฎีแห่งการบริการ (The Service Theory) คือ การให้บริการที่จะให้เกิดประโยชน์กับกลุ่มที่ประกอบอาชีพนั้น โดยการคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

2.3.14 การอาชีวศึกษาจะสัมฤทธิ์ผลได้ต่อเมื่อปฏิบัติตามทฤษฎีของกลุ่มผู้เรียน (Working Theory of Group Characteristics) กล่าวคือ การฝึกให้ตรงตามที่สังคมต้องการ และจัดให้เหมาะสมกับนักเรียนแต่ละกลุ่มที่ปฏิบัติงาน

2.3.15 การอาชีวศึกษาจะสัมฤทธิ์ผลได้ ต่อเมื่อปฏิบัติตามทฤษฎีของการบริหารแบบยืดหยุ่น (The Theory of Elastic administration) นั่นคือ การบริหารอาชีวศึกษาจะต้องเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงไปตามความต้องการของสังคม และให้ทันต่อความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี

2.3.16 การอาชีวศึกษาจะสัมฤทธิ์ผลได้ต่อเมื่อปฏิบัติตามทฤษฎีแห่งค่าใช้จ่าย (The Cost Theory) และครูอาชีวศึกษาต้องไม่ยอมประนีประนอมในการที่จะลดต้นทุนการฝึก และใช้จ่ายเกี่ยวกับวัสดุ ไม่ควรลดจำนวนการฝึกให้น้อยลงจนขาดมาตรฐานและคุณภาพ

สรุปได้ว่า ทฤษฎีเกี่ยวกับการอาชีวศึกษาของ โปรเซอร์ และควิกเลย์ เน้นไปที่ หลักการ เนื้อหา วิชา ครูผู้สอน ตัวผู้เรียน วัสดุอุปกรณ์ฝึกงานต่างๆ ที่มีคุณภาพได้มาตรฐานงานอาชีพ

2.4 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2538

กรมอาชีวศึกษา เป็นหน่วยงานหนึ่งในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ มีหน้าที่หลักในการจัดการศึกษา และฝึกอบรมวิชาชีพ เพื่อผลิตกำลังคนในระดับช่างฝีมือ ช่างฝีมือ และช่างเทคนิค ปัจจุบันกรมอาชีวศึกษามีสถานศึกษาในสังกัดกระจายอยู่ทุกจังหวัด ทั่วประเทศไทย ประกอบด้วย วิทยาลัยเทคนิค วิทยาลัยอาชีวศึกษา วิทยาลัยเกษตรกรรม วิทยาลัยการอาชีพ และวิทยาลัยสารพัดช่าง โดยเปิดสอนระดับ ปวช. ปวส. และ ปวท. รวมทั้งการให้บริการวิชาชีพระยะสั้นแก่ประชาชนทั่วไป ใน 5 ประเภทวิชา ได้แก่

1. ประเภทวิชาเกษตรกรรม
2. ประเภทวิชาคหกรรม
3. ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม
4. ประเภทวิชาพาณิชยกรรม
5. ประเภทวิชาศิลปหัตถกรรม

ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) นั้น เป็นระดับที่รับนักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เข้าศึกษาต่อ 3 ปี

หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2538

1. ประเภทวิชาเกษตรกรรม

1.1 สาขาวิชาเกษตรกรรม

- 1.1.1 กลุ่มวิชาพืชศาสตร์
- 1.1.2 กลุ่มวิชาสัตวศาสตร์
- 1.1.3 กลุ่มวิชาช่างเกษตร
- 1.1.4 วิชาธุรกิจเกษตร
- 1.1.5 กลุ่มวิชาอุตสาหกรรมเกษตร

2. ประเภทวิชาคหกรรม

2.1 สาขาวิชาคหกรรม

- 2.1.1 กลุ่มวิชาคหกรรมทั่วไป
- 2.1.2 กลุ่มวิชาผ้าและเครื่องแต่งกาย
- 2.1.3 กลุ่มวิชาทำอาหารและโภชนาการ
- 2.1.4 กลุ่มวิชาคหกรรมธุรกิจ

2.2 สาขาวิชาการโรงแรม

- 2.2.1 กลุ่มวิชางานส่วนหน้าโรงแรม
- 2.2.2 กลุ่มวิชางานแม่บ้านโรงแรม
- 2.2.3 กลุ่มวิชางานปรุงอาหาร
- 2.2.4 กลุ่มวิชางานบริการอาหารและเครื่องดื่ม
- 2.2.5 กลุ่มวิชางานวิชาการโรงแรม

3. ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม

- 3.1 สาขาวิชาช่างเขียนแบบเครื่องกล
- 3.2 สาขาวิชาช่างไฟฟ้ากำลัง
- 3.3 สาขาวิชาช่างกลโลหะ
- 3.4 สาขาวิชาช่างยนต์
- 3.5 สาขาวิชาช่างพิมพ์
- 3.6 สาขาวิชาช่างก่อสร้าง
- 3.7 สาขาช่างต่อเรือ
- 3.8 สาขาวิชาช่างเทคนิคสถาปัตยกรรม
- 3.9 สาขาวิชาช่างเคหภัณฑ์
- 3.10 สาขาวิชาช่างสำรวจ
- 3.11 สาขาวิชาช่างอิเล็กทรอนิกส์
- 3.12 สาขาวิชาช่างเชื่อมโลหะ
- 3.13 สาขาวิชาช่างซ่อมบำรุง
- 3.14 สาขาวิชาช่างเทคนิคแวนตาและเลนส์

4. ประเภทวิชาพาณิชยกรรม

- 4.1 สาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว
- 4.2 สาขาวิชาพาณิชยกรรม
- 4.3 สาขาวิชาการประชาสัมพันธ์
- 4.4 สาขาวิชาธุรกิจหนังสือพิมพ์และสิ่งพิมพ์

5. ประเภทวิชาศิลปหัตถกรรม

- 5.1 สาขาวิชาเทคโนโลยีการถ่ายภาพและวีดิทัศน์
- 5.2 สาขาศิลปหัตถกรรม
- 5.3 สาขาวิชาจิตรศิลป์
- 5.4 สาขาวิชาออกแบบ
- 5.5 สาขาวิชาอุตสาหกรรมเครื่องหนัง
- 5.6 สาขาวิชาเครื่องเคลือบดินเผา
- 5.7 สาขาวิชาเครื่องประดับอัญมณี
- 5.8 สาขาวิทยาการเจียรนัยอัญมณี
- 5.9 สาขาวิชาช่างทองหลวง

2.5 ประเภทวิชาของการอาชีวศึกษา

2.5.1 ประเภทวิชาเกษตรกรรม

ประเภทวิชาเกษตรกรรม เป็นประเภทวิชาด้านการเพาะปลูก เลี้ยงสัตว์ การประมง ป่าไม้ และวิชาชีพอื่นๆ ที่เกี่ยวกับด้านเกษตร และผลิตผลทางการเกษตร การจัดหลักสูตร การเรียนการสอน ประเภทวิชานี้มีจุดประสงค์ คือ

(1) เพื่อให้มีความรู้ในการประกอบอาชีพโดยตรง และเปิดโอกาสให้เลือกเรียนโดยเสรี ตามความถนัด ความสนใจและความต้องการของตลาดแรงงาน

(2) เพื่อให้มีความสามารถนำความรู้ ออกไปประกอบอาชีพด้วยความมั่นใจ มีความสามารถในการผลิต การบริโภค การบริการ การจำหน่ายและการจัดการ

(3) เพื่อให้เกิดทักษะ ปฏิบัติงานอย่างมีคุณภาพในเชิงธุรกิจ อุตสาหกรรมและความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีการเกษตร

(4) เพื่อให้เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม มีสุขภาพและอนามัยที่สมบูรณ์

(5) เพื่อให้รู้จักหน้าที่ มีความรับผิดชอบ มีความขยันอดทน และประหยัด

(6) เพื่อให้มีความสำนึกในความเป็นไทย ดำรงไว้ซึ่งความมั่นคงของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตย

2.5.2 ประเภทวิชาคหกรรม

ประเภทวิชาคหกรรม หมายถึง วิชาที่ว่าด้วยศิลปะที่เกี่ยวกับงานบ้าน ได้แก่ การเย็บปักถักร้อย การตัดเย็บเสื้อผ้า การประกอบอาหาร และการตกแต่งบ้าน ตลอดจนการดูแลเลี้ยงดูเด็กและคนชรา จุดประสงค์ของประเภทวิชาคหกรรม มีดังนี้

(1) เพื่อการกินดีอยู่ดีของครอบครัวและการสร้างสรรค์ครอบครัวให้พัฒนาทุกๆ ด้าน

(2) เพื่อให้มีความรู้ทางวิชาการและวิชาชีพเป็นพื้นฐานในการปรับปรุงให้ทันกับความก้าวหน้าและการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีปัจจุบัน

(3) เพื่อให้มีความรู้ทางการออกแบบ และประดิษฐ์สิ่งของเครื่องใช้ ให้เหมาะสมกับค่านิยมของตลาดและสามารถสร้างงานได้

(4) เพื่อให้มีความรู้เกี่ยวกับธุรกิจการค้าและธุรกิจบริการ เป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพครบวงจร

(5) เพื่อให้มีเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ มีคุณธรรม จริยธรรม และมีกิจนิสัยในการทำงานอย่างถูกต้อง

2.5.3 ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม

ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม เป็นการ จัดประเภทวิชาที่มุ่งให้นักเรียนนักศึกษา มีทักษะวิชาชีพด้านอุตสาหกรรมที่ต้องการ ด้านการลงทุน การประกอบธุรกิจขนาดใหญ่ในการงานการผลิต ที่ต้องจัดการที่มีรูปแบบและระบบ จุดมุ่งหมายของหลักสูตร ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม มีดังนี้

(1) เพื่อให้มีความสามารถ ประสบการณ์ด้านอุตสาหกรรม มีความรู้ในการประกอบอาชีพ การลงทุน ด้านการผลิต การค้า ตลอดจนนำเทคโนโลยีใหม่ๆ มาใช้ในการพัฒนาอุตสาหกรรม

(2) เพื่อให้มีโอกาสเลือกงานอาชีพที่เหมาะสมกับความสามารถ เจตคติ และความรู้ของตนเอง

(3) เพื่อพัฒนาคุณภาพ จริยธรรม เจตคติ กิจนิสัย การทำงานที่ดี มีความคิดสร้างสรรค์ สามารถสร้างงานและพัฒนาอุตสาหกรรมได้เสมอ

(4) เพื่อเสริมสร้างบุคลิกภาพ มีสุขภาพ อารมณ์สมบูรณ์ทั้งทางกายและใจ

2.5.4 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม

ประเภทวิชาพาณิชยกรรม เป็นการ จัดประเภทวิชาด้านการค้าขาย ธุรกิจ รวมทั้งการประกอบการอื่นๆ ในเชิงธุรกิจและบริการ จุดประสงค์ของวิชาประเภทพาณิชยกรรม คือ

(1) เพื่อให้มีความสามารถ มีประสบการณ์ทางธุรกิจ และความรู้ในการประกอบอาชีพ นักบัญชี นักขาย เลขานุการ บริการธุรกิจโรงแรม บริการธุรกิจสถานพยาบาล ทั้งภาครัฐบาลและเอกชน อย่างมีประสิทธิภาพ

(2) เพื่อให้มีความสามารถ ประสบการณ์ และความรู้ในการประกอบการ เจตคติที่ดีต่ออาชีพ มีประสิทธิภาพในการทำงาน

(3) เพื่อให้มีโอกาสเลือกงานอาชีพที่เหมาะสมกับความสามารถ เจตคติ และความรู้ของตนเอง

(4) เพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม เจตคติ กิจนิสัย การทำงานที่ดี มีความคิดสร้างสรรค์ สามารถสร้างงานและพัฒนางานอาชีพธุรกิจและอาชีพส่วนตัวได้เสมอ

(5) เพื่อส่งเสริมบุคลิกภาพ มีสุขภาพพลานามัยที่สมบูรณ์ทั้งจิตใจและร่างกาย

(6) เพื่อให้เกิดความเข้าใจในปัญหาเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของประเทศ และโลกปัจจุบัน มีความสำนึกในความเป็นไทย ดำรงไว้ซึ่งความมั่นคงของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

2.5.5 ประเภทวิชาศิลปหัตถกรรม

ประเภทวิชาศิลปหัตถกรรม เป็นประเภทวิชาที่มุ่งฝึกอบรมให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ และทักษะวิชาชีพด้วยฝีมือ ทำให้เกิดความสุนทรีย์ภาพในการสร้างสรรค์งานด้านฝีมือและศิลปะ หลักสูตรของวิชาประเภทศิลปหัตถกรรม มีจุดมุ่งหมาย ดังนี้

(1) เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจ กระบวนการทางศิลปหัตถกรรม เพื่อที่จะนำไปค้นคว้าและพัฒนางานศิลปหัตถกรรมของชาติ ให้สอดคล้องกับความจริงทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสมัยใหม่

(2) เพื่อให้มีความซาบซึ้งในคุณค่าของศิลปหัตถกรรม อันเป็นมรดกทางวัฒนธรรม และสามารถถ่ายทอดให้ผู้อื่นมีเจตคติที่ดีต่องานศิลปหัตถกรรม

(3) เพื่อให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์งานศิลปหัตถกรรม และสามารถนำไปใช้ประยุกต์ให้สัมพันธ์กับวิชาอื่นๆ ตามสภาพเศรษฐกิจและสังคมปัจจุบัน

(4) เพื่อให้มีลักษณะนิสัยเป็นผู้รับผิดชอบต่อหน้าที่ มีคุณธรรม จริยธรรม และใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม

(5) เพื่อให้สามารถจัดการเชิงธุรกิจ เชิงอุตสาหกรรม และฝึกให้มีทักษะในวิชาศิลปหัตถกรรมจนสามารถนำไปประกอบอาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ

3. ความหมายของแรงจูงใจ

ฮิลการ์ด (Hilgard. 1981 : 314) แรงจูงใจ หมายถึง ปัจจัยหรือองค์ประกอบที่ไปกระตุ้นบุคคลให้เกิดพลังและนำไปสู่การกระทำ

กิลฟอร์ด และเกรย์ (Guilford and Gray. 1970 : 12) แรงจูงใจ หมายถึง สิ่งเร้าที่นำช่องทางและเสริมสร้างความปรารถนาในการประกอบกิจกรรมของมนุษย์

จรรยา โกมลบุญ (2528 : 27) แรงจูงใจ หมายถึง ภาวะการณ์ที่อินทรีย์ถูกกระตุ้นและชี้แนะแนวทางให้อินทรีย์มีการตอบสนองไปสู่เป้าหมายหรือเป็นเครื่องล่อใจซึ่งเป็นความต้องการเฉพาะอย่างที่ทำให้ความพึงพอใจแก่บุคคล

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2528 : 18) แรงจูงใจ หมายถึง ปัจจัยต่างๆ ที่มีอิทธิพลเป็นแรงผลักดันให้บุคคลแสดงพฤติกรรม

สรุปได้ว่า แรงจูงใจ หมายถึง ปัจจัยหรือสิ่งที่เป็นเหตุชักนำหรือโน้มน้าวให้บุคคลตัดสินใจกระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อตอบสนองความต้องการของตน

4. ประเภทของแรงจูงใจ

แรงจูงใจ สามารถแบ่งตามลักษณะของการแสดงออกทางพฤติกรรมได้ 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ

1. การจูงใจภายใน (Intrinsic Motivation) เป็นสภาวะที่บุคคลต้องการกระทำหรือเรียนรู้บางสิ่งบางอย่างด้วยตนเอง ไม่ต้องอาศัยการชักจูงจากสิ่งเร้าภายนอก เช่น ความต้องการเรียนเพื่อต้องการความรู้ทำงานเพราะต้องการความสนุกและความชำนาญ ซึ่งความต้องการหรือความสนใจพิเศษ ตลอดจนความรู้สึกนึกคิดหรือทัศนคติของแต่ละบุคคล จะผลักดันให้บุคคลสร้างพฤติกรรมขึ้น ซึ่งได้แก่ ความอยากรู้ อยากรู้อยากเห็น ความสนใจ ความรัก ความศรัทธา เป็นต้น

2. การจูงใจภายนอก (Extrinsic Motivation) เป็นสภาวะที่บุคคลได้รับการกระตุ้นจากสิ่งเร้าภายนอก เช่น สิ่งของหรือเกียรติยศ เงินเดือน ปริญญาบัตร ความก้าวหน้า รางวัล คำชมเชย การแข่งขัน การติเตียน ทำให้บุคคลมองเห็นเป้าหมายจึงเร้าให้บุคคลเกิดความต้องการและแสดงพฤติกรรมมุ่งสู่เป้าหมายนั้น

การจูงใจสามารถแบ่งตามที่มาของแรงจูงใจได้เป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. แรงจูงใจทางสรีระวิทยา (Physiological Motivation) แรงจูงใจด้านนี้ เกิดขึ้นเพื่อสนองความต้องการทางร่างกายทั้งหมด เพื่อให้บุคคลมีชีวิตอยู่ได้ เป็นความต้องการที่จำเป็นตามธรรมชาติของมนุษย์ ได้แก่ ต้องการน้ำ อาหาร พักผ่อน และปราศจากโรค เป็นต้น เราสามารถวัดระดับของความต้องการทางสรีระได้ จากการสังเกตพฤติกรรมการกระทำของคนเรา คือ จากความมากน้อยของการกระทำ การเลือกกระทำ (เลือกสิ่งใดแสดงว่าต้องการสิ่งนั้นมาก) การโต้ตอบต่อสิ่งที่มาขัดขวาง

2. แรงจูงใจทางจิตวิทยา (Psychological Motivation) มีความสำคัญน้อยกว่าแรงจูงใจในทางสรีระวิทยา เพราะจำเป็นในการดำรงชีวิตน้อยกว่า แต่จะช่วยคนเราทางด้านจิตใจ ทำให้มีสุขภาพจิตดีและสดชื่น แรงจูงใจประเภทนี้ ได้แก่ ความอยากรู้อยากเห็นและการตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อม ความต้องการความรัก ความเอาใจใส่ใกล้ชิดจากผู้อื่น

3. แรงจูงใจทางสังคมหรือแรงจูงใจที่เกิดจากการเรียนรู้ (Social Motivation) แรงจูงใจชนิดนี้มีจุดเริ่มต้น ส่วนใหญ่มาจากประสบการณ์ทางสังคมในอดีตของบุคคล และเป้าหมายของแรงจูงใจชนิดนี้มีความสัมพันธ์กับการแสดงปฏิกิริยาของบุคคลอื่นที่มีต่อเรา ตัวอย่างของแรงจูงใจทางสังคมที่มีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตของคนเรา ได้แก่

3.1 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เป็นความปรารถนาของบุคคลที่จะทำกิจกรรมต่างๆ ให้ดีและประสบความสำเร็จ ซึ่งได้รับการส่งเสริมมาตั้งแต่วัยเด็ก จากผลการวิจัยพบว่า เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูอย่างอิสระเป็นตัวของตัวเอง ฝึกหัดการช่วยเหลือตัวเองตามวัย จะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีความต้องการความสำเร็จในชีวิตสูง การฝึกให้บุคคลมีความต้องการความสำเร็จ หรือแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจึงมักเริ่มจากครอบครัวเป็นอันดับแรก

3.2 แรงจูงใจใฝ่สัมพันธ์ เป็นแรงจูงใจที่ทำให้บุคคลปฏิบัติตนให้เป็นที่ยอมรับของบุคคลอื่น ต้องการความเอาใจใส่ ความรักจากผู้อื่น เป็นต้น

3.3 แรงจูงใจต่อความนับถือตนเอง เป็นแรงจูงใจที่บุคคลปรารถนา เป็นที่ยอมรับของสังคม มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักของคนโดยทั่วไป ต้องการได้รับการยกย่องจากสังคม ซึ่งจะนำมาสู่ความรู้สึกนับถือตนเอง ฮิลการ์ด (Hilgard) ได้เสนอข้อเท็จจริงเกี่ยวกับแรงจูงใจที่น่าสนใจไว้ ดังนี้

1. แรงจูงใจของบุคคลจะแตกต่างกันออกไปในแต่ละสังคม แม้แต่ในสังคมเดียวกัน แรงจูงใจของแต่ละบุคคลก็ยังมี ความแตกต่างกัน แล้วแต่ประสบการณ์หรือการเรียนรู้ของแต่ละบุคคล หรือของสังคมแต่ละสังคม ทั้งนี้เพราะแรงจูงใจเป็นผลของประสบการณ์และการเรียนรู้โดยตรง

2. แรงจูงใจอย่างเดียวกันอาจทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมที่แตกต่างกัน เช่น ความโกรธหรือความเคียดแค้นอาจแสดงออกโดยการก้าวร้าว ทำร้าย ต่อสู้ หรือบางคนแสดงออกโดยการหลบหนีไม่สู้

3. แรงจูงใจต่างกันอาจก่อให้เกิดพฤติกรรมอย่างเดียวกันได้ เช่น การโกหกอาจมีสาเหตุมาจากต้องการปกปิดความผิดของตัวเอง หรืออาจเกิดจากความต้องการที่จะแสดงว่าตัวเองเป็นบุคคลสำคัญก็เป็นได้

4. แรงจูงใจที่เกิดขึ้นอาจมีสาเหตุสลับซับซ้อน เช่น เด็กลักขโมยเราคิดว่าเด็กทำไปเพราะอยากได้ของของคนอื่น ซึ่งความจริงแล้วเด็กอาจทำไปเพราะมีความขัดแย้งในใจ หรือมีความขงใจคับใจที่ไม่มีใครเอาใจใส่ก็ได้

5. แนวคิดเกี่ยวกับแรงจูงใจในการศึกษาต่อ

แรงจูงใจที่ส่งผลหรือมีอิทธิพลโดยตรงต่อการศึกษา คือแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Achievement Motivation) ซึ่งเป็นแรงจูงใจที่มีอยู่ในตัวมนุษย์ทุกคน เป็นความต้องการทางจิตใจของมนุษย์ที่จะเอาชนะอุปสรรค ฝ่าฟันต่อการกระทำสิ่งที่ยากๆ ให้ประสบผลสำเร็จ เป็นความปรารถนาที่จะกระทำสิ่งใด ๆ ให้สำเร็จโดยเร็วที่สุด และได้ผลดีที่สุดเท่าที่จะกระทำได้ ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะบรรลุผลสำเร็จในการศึกษาและมีความมานะพยายามที่จะศึกษาในระดับที่สูงขึ้นไป (วิภา อร่ามรุ่งโรจน์ชัย.2544 : 21 ; อ้างอิงจาก ประหยัดทองมาก. 2529 : 48)

เจือจันทร์ จงสถิตอยู่ (2525 : 19) กล่าวถึงแรงจูงใจในการศึกษาว่า ขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ ดังนี้

1. สภาพฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมที่แตกต่างกัน
2. ทุนทรัพย์ที่ใช้ในการศึกษามากหรือน้อยกว่ากัน
3. คุณภาพของการจัดการศึกษาที่แตกต่างกัน
4. ภูมิลำเนาของสถานศึกษา
5. ความมีชื่อเสียงของสถานศึกษาที่แตกต่างกัน

ทิพย์พรรณ นพวงศ์ ณ อยุธยา (2526 : 32) กล่าวถึงแรงจูงใจในการศึกษาว่า แรงจูงใจในการศึกษาของบุคคลในแต่ละระดับจะแตกต่างกันออกไปตามวัย ฐานะและโอกาส ความคิดเกี่ยวกับการเรียน อาจจะมีแนวโน้มหันเหเข้าสู่ผลทางเศรษฐกิจ บางครั้งการเลือกเรียนสาขาวิชาต่างๆ ของเด็กวัยรุ่นมักขึ้นอยู่กับค่านิยมของพ่อแม่ พี่น้อง และเพื่อน โดยไม่คำนึงถึงความสามารถของผู้เรียน ในเรื่องการสนับสนุนของครอบครัวนี้ ครอบครัวใดมีฐานะทางเศรษฐกิจดีมักจะพยายามส่งเสียบุตรหลานให้ได้เรียน ในระดับสูงสุดเท่าที่สติปัญญาจะเอื้ออำนวยให้เรียนได้ ส่วนครอบครัวใดที่มีฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดีก็จำเป็นต้องให้ออกไปประกอบอาชีพช่วยเหลือครอบครัวก่อน เมื่อมีโอกาสในภายหน้าจึงกลับเข้ามาเรียนใหม่ ในการศึกษาของคนกลุ่มหลังนี้มักจะมีลักษณะแตกต่างไปจากกลุ่มแรก เพราะคนกลุ่มหลังนี้มักจะเลือกเรียนในสิ่งที่ตนสนใจ และเพื่อเพิ่มพูนวิทยฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจด้วย

กล่าวโดยสรุป แรงจูงใจในการศึกษาต่อ จะประกอบด้วยความต้องการและเป้าหมายที่มีลักษณะผสมผสานกันหลายประการ ทั้งด้านความรู้ ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ ด้านอาชีพและเหตุผลส่วนตัวอื่นๆ แล้วแต่สถานภาพของตนเองที่เป็นอยู่

6. ทฤษฎีความต้องการ

ทฤษฎีลำดับขั้นของความต้องการที่มีอิทธิพลต่อความเชื่อ ของนักการศึกษาในปัจจุบัน ได้แก่ ทฤษฎีลำดับขั้นของความต้องการของมาสโลว์ (สมบุรณ์ ศาลยาชีวิน. 2526 : 4 ; อ้างอิงจาก Maslow. 1970 : 35 – 48) มาสโลว์ ได้แบ่งความต้องการของมนุษย์ไว้ 5 ขั้น ดังนี้

ขั้นที่ 1 ความต้องการทางร่างกาย (Basic Physiological Needs) ได้แก่ ความต้องการพื้นฐานที่สำคัญที่สุดทางด้านการดำรงชีวิต เช่น ความต้องการอาหาร น้ำ อากาศ เครื่องนุ่งห่ม การพักผ่อน การขับถ่าย เป็นต้น

ขั้นที่ 2 ความต้องการความปลอดภัยและมั่นคง (Safety and Security Needs) คือ ความต้องการความปลอดภัยและมั่นคง ได้แก่ ความรู้สึกมั่นคงปลอดภัย ความเป็นปึกแผ่น ความต้องการความคุ้มครอง ปกป้อง ความรู้สึกปลอดภัยจากการคุกคาม ปลอดภัยจากความวิตกกังวล ตลอดจนการหลีกเลี่ยงอันตราย หรือความเจ็บปวดต่าง ๆ

ขั้นที่ 3 ความต้องการความรักและความเป็นเจ้าของ (Love and Belonging Needs) คือ ความต้องการความรักอยากให้ตนเป็นที่รัก ยอมรับจากกลุ่ม โดยปกติแล้วบุคคลมักจะอยู่รวมกลุ่มกัน ดังนั้น จึงต้องการความรักและต้องการมีส่วนร่วมในกลุ่มให้ยอมรับตนเอง เช่น กลุ่มครอบครัว กลุ่มสังคม กลุ่มทำงาน เป็นต้น

ขั้นที่ 4 ความต้องการที่จะได้รับการยกย่องจากผู้อื่น (Self Esteem Needs) คือ ความต้องการที่จะมีชื่อเสียง เกียรติยศและให้ผู้อื่นยกย่องยอมรับตน เป็นความปรารถนาของบุคคลที่ทำให้เกิดพฤติกรรมต่างๆ ขึ้นได้เป็นอันมาก

ขั้นที่ 5 ความต้องการประสบความสำเร็จที่สมบูรณ์ของชีวิต (Self Actualization Needs) ได้แก่ ความต้องการอยากแสดงความสามารถที่มีอยู่สูงสุดของตนเอง ความต้องการความเข้าใจ ตระหนักในตนเอง ทั้งความอยากรู้ อยากเห็น เพื่อพัฒนาศักยภาพของตนเอง

ทฤษฎีลำดับขั้นของความต้องการของมาสโลว์ นี้ มีความเชื่อว่า มนุษย์ทุกคนจะมีความต้องการที่จะแสวงหาสิ่งแปลกๆ ใหม่ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของตนเอง ซึ่งความต้องการของบุคคลก็มีหลายอย่าง ตั้งแต่ความต้องการขั้นต่ำถึงความต้องการขั้นสูง ซึ่งมนุษย์จะต้องมีการตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐานก่อน จึงจะมีความสามารถตอบสนองความต้องการขั้นสูงอื่นๆ ต่อไปได้

ทฤษฎีความต้องการตามหลักการของมูเรย์ (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2529 : 16 ; อ้างอิงจาก Muray. n.d. : unpagged) แบ่งความต้องการของมนุษย์ไว้ 20 ประการ ดังนี้

1. ความต้องการที่จะเอาชนะด้วยการแสดงออกทางความก้าวร้าว
2. ความต้องการที่จะเอาชนะพื้นฝ่าอุปสรรคต่างๆ
3. ความต้องการที่จะยอมแพ้
4. ความต้องการป้องกันตนเอง
5. ความต้องการเป็นอิสระ
6. ความต้องการความสำเร็จ
7. ความต้องการสร้างมิตรภาพกับบุคคลอื่น
8. ความต้องการความสนุกสนาน
9. ความต้องการแยกตนเองออกจากผู้อื่น
10. ความต้องการความช่วยเหลือจากบุคคลอื่น
11. ความต้องการที่จะให้ความช่วยเหลือแก่บุคคลอื่น
12. ความต้องการที่จะสร้างความประทับใจในตนเองให้กับผู้อื่น
13. ความต้องการมีอิทธิพลเหนือบุคคลอื่น
14. ความต้องการที่จะยอมรับนับถือผู้อาวุโสกว่า
15. ความต้องการหลีกเลี่ยงความล้มเหลว
16. ความต้องการที่จะหลีกเลี่ยงจากอันตราย
17. ความต้องการที่จะหลีกเลี่ยงจากการถูกตำหนิหรือถูกลงโทษ

18. ความต้องการความเป็นระเบียบเรียบร้อย
19. ความต้องการที่จะรักษาชื่อเสียง
20. ความต้องการให้ตนเองมีความแตกต่างจากบุคคลอื่น

สรุปได้ว่าทฤษฎีความต้องการตามหลักของมูเรย์ มีความคิดเห็นว่าการต้องการเป็นสิ่งที่บุคคลได้สร้างขึ้น ก่อให้เกิดความรู้สึกขาดซึ่ง ความต้องการนี้บางครั้งเกิดขึ้นเนื่องจากแรงกระตุ้นภายในของบุคคล และบางครั้งอาจเกิดความต้องการเนื่องจากสภาพสังคมหรือแรงกระตุ้นภายนอกก็ได้ อาจกล่าวได้ว่า ความต้องการเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นเนื่องมาจากสภาพทางร่างกายและสภาพจิตใจนั่นเอง

โนลส์ (Knowles. 1970 : 80 – 88) ได้แบ่งความต้องการทางการศึกษา ออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. ความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ ได้แก่ ความต้องการทางกายภาพ ความต้องการทางอารมณ์เติบโต ความต้องการความปลอดภัย ความต้องการประสบการณ์ใหม่ ความต้องการความสำเร็จ และความต้องการการยอมรับว่าตนเองมีคุณค่า

2. ความต้องการทางการศึกษา เป็นผลมาจากแรงกระตุ้นของความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ ร่วมกับสภาพแวดล้อมที่ทำให้มนุษย์ต้องการเรียนรู้ในบางสิ่งบางอย่างที่ตนเองขาดแคลนให้ตนเองดีขึ้น ฉะนั้นความต้องการทางการศึกษา คือช่องว่างระหว่างระดับความสามารถของบุคคลในปัจจุบันกับความปรารถนาที่อยากจะให้มีขึ้นในอนาคต

คูลมส์ (Coombs. 1974 : 15) ได้แบ่งความต้องการทางการศึกษาของประชาชนออกเป็น 4 ด้าน คือ

1. ด้านการศึกษาทั่วไปหรือความรู้พื้นฐาน ได้แก่ การอ่านออกเขียนได้ ความเข้าใจในสิ่งแวดล้อม และวิทยาศาสตร์เบื้องต้น เป็นต้น

2. ด้านการศึกษาเพื่อยกระดับความเป็นอยู่ในครอบครัว ได้แก่ อนามัย โภชนาการ คหกรรมศาสตร์ การเลี้ยงดูเด็ก และการวางแผนครอบครัว เป็นต้น

3. ด้านการศึกษาเพื่อการปรับปรุงชุมชน ได้แก่ ความเข้าใจในการปกครองท้องถิ่น เป็นต้น

4. ด้านการศึกษาเพื่อประกอบอาชีพ ได้แก่ การพัฒนาความรู้ และทักษะเฉพาะอย่างการประกอบอาชีพที่สัมพันธ์กับความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจและความก้าวหน้าทางสังคม

สรุปได้ว่า ทฤษฎีความต้องการที่กล่าวมาแล้วนั้นแสดงว่า ความต้องการของมนุษย์มีลำดับขั้น ถ้าความต้องการต่าง ๆ เกิดขึ้นพร้อมกัน อินทรีย์จะเลือกตอบสนองต่อความต้องการที่สำคัญกว่าเสมอ โดยจะเริ่มจากความต้องการขั้นพื้นฐานก่อน ดังนั้น การที่มนุษย์จะสามารถตอบสนองความต้องการของตนเองได้อย่างถูกต้องนั้น บางครั้งก็ยังคงอาศัยการชี้แนะจากบุคคลอื่น ตัวอย่างเช่น ทางด้านการศึกษา เพราะบางคนยังขาดความรู้ความเข้าใจเลือกไม่ถูกว่าตนเองต้องการสิ่งใด มีความถนัดในด้านใด ถ้าได้มีการแนะนำ บอกกล่าวจากผู้รู้ก็จะทำให้บุคคลนั้นๆ สามารถประสบความสำเร็จในชีวิตได้

7. ทฤษฎีการเลือกอาชีพ

ทฤษฎีการเลือกอาชีพของฮอปพอค (Hoppock's Composite Theory) (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2529 : 87 – 88) กล่าวถึงความต้องการของบุคคล และความสำคัญของข้อสนเทศเกี่ยวกับบุคคล และสิ่งแวดล้อม ว่าเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญในการเลือกอาชีพ โดยกล่าวถึง หลักการที่สำคัญในการเลือกอาชีพไว้ ดังนี้

1. บุคคลเลือกอาชีพเพื่อสนองความต้องการด้านต่างๆ ของตนเอง
2. เมื่อบุคคลเลือกอาชีพใดก็ตามย่อมมีความเชื่อว่าอาชีพนั้นจะสนองความต้องการของเขาได้ดีที่สุด

3. ความต้องการ จะเป็นแรงจูงใจให้บุคคลแสดงพฤติกรรมไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่งซึ่งมีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ

4. พัฒนาการด้านอาชีพของบุคคลเกิดขึ้นเมื่อบุคคลเกิดความรู้สึกว่า การประกอบอาชีพจะสามารถสนองความต้องการด้านต่าง ๆ ของเขาได้

5. การเลือกอาชีพและพัฒนาการด้านอาชีพของบุคคลจะพัฒนาก้าวหน้าขึ้น เมื่อเขาสามารถคาดการณ์ล่วงหน้าได้ว่า อาชีพอะไรจะสามารถสนองความต้องการของเขาได้มากน้อยเพียงใดในอนาคต ซึ่งเขาจะกระทำได้อีกต่อเมื่อเขามีความสามารถที่จะคิดอย่างมีเหตุผล รู้จักและเข้าใจตนเองอย่างถ่องแท้ และมีข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพเพียงพอ

6. ข้อมูลเกี่ยวกับตนเองมีผลต่อการเลือกอาชีพ โดยช่วยให้บุคคลตระหนักถึงความต้องการ และความคาดหวังความสำเร็จในอนาคตของตน

7. ข้อมูลทางด้านอาชีพมีผลต่อการเลือกอาชีพ โดยช่วยให้บุคคลได้ค้นพบอาชีพที่สามารถสนองความต้องการของเขาได้อย่างแท้จริง และช่วยทำนายได้ว่า บุคคลจะได้รับความพึงพอใจในอาชีพที่ตนเลือกมากน้อยเพียงใด เมื่อเปรียบเทียบกับอาชีพอื่น

8. ความพึงพอใจในอาชีพขึ้นอยู่กับขอบเขตของงาน ว่าสามารถจะสนองความต้องการของบุคคลตามที่เขาได้คาดหวังไว้หรือไม่ ซึ่งระดับความพึงพอใจในงานอาชีพนี้ขึ้นอยู่กับสัดส่วนระหว่างความคาดหวังของบุคคล และสิ่งที่เขาได้รับจากงานอาชีพนั้น

9. ความพึงพอใจในอาชีพเป็นผลจากการที่งานอาชีพนั้นสามารถตอบสนอง ความต้องการของบุคคลนั้นได้ในปัจจุบัน หรือมีแนวโน้มว่าจะตอบสนองความต้องการนั้นได้ในอนาคต

10. การเลือกอาชีพสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา เมื่อบุคคลมีความเชื่อว่า การเปลี่ยนแปลงนั้นจะตอบสนองความต้องการของบุคคลได้ดีขึ้น

จากทฤษฎีการเลือกอาชีพของฮอปพอค สรุปได้ว่า การเลือกอาชีพของบุคคลขึ้นอยู่กับความต้องการของบุคคล ความสำคัญของข้อสนเทศเกี่ยวกับบุคคลและสิ่งแวดล้อมรวมถึงความสามารถ ความถนัด ความสนใจ ความต้องการ บุคลิกภาพ ค่านิยม ฐานะทางเศรษฐกิจ

ทฤษฎีการเลือกอาชีพของไครท์ (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2529 : 91 - 94) ไครท์ได้กล่าวถึงลักษณะทั่วไปของการเลือกอาชีพไว้ ดังนี้

1. การเลือกอาชีพ เป็นพฤติกรรมที่เป็นระบบ มิใช่พฤติกรรมที่เกิดขึ้นโดยบังเอิญ แต่บุคคลจะมีการเลือกอาชีพที่แตกต่างกัน

2. การเลือกอาชีพมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับตัวแปรต่างๆ เช่น

2.1 ตัวแปรสิ่งเร้า (Stimulus Variable) ได้แก่

2.1.1 วัฒนธรรม มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ แต่ผลของวัฒนธรรมที่มี คือ การเลือกอาชีพไม่เป็นแบบแผนเดียวกัน เพราะยังไม่เกี่ยวข้องกับระดับชั้นต่างๆ ในสังคม

2.1.2 ระดับชั้นทางสังคม มีความสัมพันธ์กับตัวแปรอิสระอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพ เช่น วัฒนธรรม เชื้อชาติ ปัญญา

2.1.3 เชื้อชาติมีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ

2.1.4 พื้นที่ทางภูมิศาสตร์พบว่า การเลือกอาชีพระหว่างชนบทและในเมืองมีความแตกต่างกันมาก

2.1.5 ชุมชน เพื่อน และจรรยาบรรณในกลุ่มอาชีพยังสรุปแน่ชัดไม่ได้ว่ามีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ

2.1.6 ครอบครัว อาชีพของบิดา และการเลือกอาชีพ มีความสัมพันธ์กัน

2.1.7 โรงเรียน ข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของประสบการณ์ ในการศึกษาเกี่ยวกับการเลือกอาชีพยังมีจำกัด แต่มีข้อเสนอแนะว่าโรงเรียนอาจจะเป็นตัวกลางที่สำคัญในการเลือกอาชีพ

2.2 ตัวแปรตอบสนอง (Response Variable) ได้แก่

2.2.1 ความถนัดทั่วไป ความสามารถทางสมองไม่เพียงแต่จะมีความสัมพันธ์กับการเลือกอาชีพเท่านั้น แต่ยังมีความสัมพันธ์กับความชอบ และความปรารถนาหรือความมุ่งหวังในอาชีพ

2.2.2 ความสนใจมีความสัมพันธ์กับการเลือกอาชีพ

2.2.3 บุคลิกภาพ มีหลักฐานสนับสนุนว่า อัตมโนทัศน์มีความสัมพันธ์กับการเลือกอาชีพ

3. การเลือกอาชีพ บุคคลจะนิยมเลือกอาชีพเป็นสาขาอาชีพ

จากทฤษฎีการเลือกอาชีพของไครท์ (Crites) สรุปได้ว่า การที่บุคคลจะเลือกอาชีพได้นั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยทางด้านวัฒนธรรม เชาว์ปัญญา ความสามารถ ความถนัด บุคลิกภาพ เชื้อชาติ พื้นที่ทางภูมิศาสตร์ อาชีพของบิดา และครอบครัว

สรุปได้ว่าจากทฤษฎีการเลือกอาชีพที่กล่าวมาแล้วนั้น แสดงให้เห็นว่าการที่บุคคลรู้จักบุคลิกภาพของตนเองและมีความรู้เกี่ยวกับอาชีพ มีความสำคัญมากกับการเลือกอาชีพ ทั้งนี้เพราะความคาดหวังเกี่ยวกับระดับอาชีพของบุคคล (Level of occupational Choice) นั้นขึ้นอยู่กับการที่บุคคลนั้นประเมินตนเอง ถ้าบุคคลมีบุคลิกภาพที่คงที่ที่เหมาะสมสำหรับอาชีพหนึ่งอาชีพใดและได้รับความช่วยเหลือ จากการได้รับข้อมูลทางด้านอาชีพ และการให้คำปรึกษาด้านอาชีพแล้วจะทำให้เลือกอาชีพได้เหมาะสม ถ้าบุคคลใดมีบุคลิกภาพที่ไม่คงที่ทางหนึ่งทางใดแล้ว หรือไม่มีความชอบหรือความสนใจในด้านใดเสียเลยจะประสบปัญหาในการเลือกอาชีพ

8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

8.1 งานวิจัยในประเทศ

สว่างจิตร์ พัทธมณีปกรณ์ (2541 : 48) ได้ศึกษาแรงจูงใจในการเลือกเรียนวิชาเอกคอมพิวเตอร์ธุรกิจของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ระดับของเหตุจูงใจด้านความมั่นคงและความก้าวหน้าในวิชาชีพ ด้านการยอมรับในสังคม และด้านความถนัด ความสนใจในวิชาชีพ เป็นเหตุจูงใจระดับมาก โดยมีด้านบุคคลที่เกี่ยวข้องเป็นเหตุจูงใจน้อย นักศึกษาจากสถาบันต่างกันมีประสบการณ์เดิมด้านคอมพิวเตอร์ต่างกัน อาชีพของบิดามารดาต่างกัน ภูมิลำเนาต่างกันมีเหตุจูงใจให้เลือกเรียนไม่แตกต่างกัน

สมชัย เจนจตุรงค์ (2542 : 64) ศึกษาแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของนักศึกษาวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร พบว่า แรงจูงใจในการศึกษาต่อ 4 ด้าน ด้านเหตุผลส่วนตัว ด้านการสนับสนุนของผู้อื่น ด้านการประกอบอาชีพ และด้านการเรียนเพื่อรู้ เป็นแรงจูงใจอยู่ในระดับมาก นักศึกษาที่เรียนแผนกวิชาต่างกันมีแรงจูงใจต่างกัน นักศึกษาที่มีเพศต่างกัน และอาชีพผู้ปกครองต่างกันมีแรงจูงใจไม่แตกต่างกัน

ปรียาภรณ์ เพ็ญสุขใจ (2542 : 73) ศึกษาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน : กรณีศึกษาจากนักศึกษาปริญญาตรี หลักสูตรพิเศษ สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา พบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน 6

ด้าน คือ ด้านทะเยอทะยานทางการเรียน ความกระตือรือร้นทางการเรียน ความกล้าเสี่ยงทางการเรียน ความรับผิดชอบตนเองทางการเรียน การรู้จักวางแผนทางการเรียน และควมมีเอกลักษณ์ทางการเรียนเป็นแรงจูงใจในระดับปานกลาง นักศึกษาที่มีเพศต่างกัน ภูมิสำเนาต่างกัน และสาขาวิชาที่เรียนต่างกัน มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่แตกต่างกัน แต่นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน

วิภา อร่ามรุ่งโรจน์ชัย (2544 : 58) ศึกษาแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษาสถาบันราชมงคล วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีแรงจูงใจโดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านปัจจัยทางเศรษฐกิจมีแรงจูงใจมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านเหตุผลส่วนตัว ด้านปัจจัยทางสังคม และด้านลักษณะของสถาบัน ส่วนด้านบุคคลที่เกี่ยวข้องมีแรงจูงใจในระดับน้อย

อรชร ชื่นศิริ. (2514 : 49) ศึกษาเกี่ยวกับการเลือกอาชีพสายอาชีพศึกษาเพื่อศึกษาต่อของนักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในพระนคร พบว่าสาเหตุที่ทำให้นักเรียนเลือกเรียนอาชีพศึกษาเพราะนักเรียนทราบว่า ตนมีสติปัญญาไม่ดีพอ เหตุผลต่อมาก็คือ ขาดแคลนทุนทรัพย์ และผู้ปกครองไม่ต้องการให้เรียนต่อ

นิตยา ธรรมพันธ์. (2523 : 85) ศึกษาค่านิยมในอาชีพและการเลือกอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาล และโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม พบว่าอาชีพของผู้ปกครองมีอิทธิพลต่อค่านิยมในอาชีพที่เลือก กล่าวคือ นักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพหมวดที่ใช้วิชาการมีค่านิยมในอาชีพ ด้านเกียรติยศ ชื่อเสียง ความมีอำนาจ และความมีอิสระสูงกว่านักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพกสิกรรม

เลิศพร ภาระสกุล. (2527 : 137 – 142) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบคุณค่าในด้านการศึกษาและคุณค่าในการเลือกอาชีพระหว่างประชากรชาวพุทธกับคาทอลิก พบว่า บิดามารดานิยมให้บุตรชายได้รับการศึกษาถึงระดับอุดมศึกษามากที่สุด สำหรับบุตรหญิงนิยมให้รับการศึกษาเพียงภาคบังคับมากที่สุด รองลงมา คือการศึกษาฝึกหัดครูและมหาวิทยาลัยต่ำสุด

วิเวก ปางพุดพิงศ์. (2528 : 8) มีงานวิจัยหลายเรื่องที่ใช้รายได้เป็นตัวกำหนดโอกาสทางการศึกษาหรือการเรียนต่อ พบว่าครอบครัวของนักเรียนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูง สมาชิกในครอบครัวก็จะมีโอกาสได้รับการศึกษาในระดับสูงมากกว่าครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ

สุวัฒน์ เงินน้ำและคณะ. (2529 : 66 – 70) พบว่ากลุ่มนักเรียนที่ต้องการศึกษาต่อมีปัจจัย ด้านฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง และการศึกษาของผู้ปกครองมากกว่าหรือสูงกว่ากลุ่มนักเรียนที่ไม่ต้องการศึกษาต่อ

สมพงษ์ มั่นระวัง. (2531 : 72) ศึกษาเกี่ยวกับแนวโน้มของการเลือกเรียนต่อสายสามัญและสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดสุโขทัย พบว่า ผู้ปกครองมีอิทธิพลต่อการเลือกเรียนต่อของนักเรียนมากกว่าครู นักเรียนที่ผู้ปกครองมีอาชีพทำไร่ ทำนา ทำสวน จะเลือกเรียนสายอาชีพมากกว่านักเรียนที่ผู้ปกครองมีอาชีพค้าขาย ครู และข้าราชการอื่น ๆ และยังพบว่าผลการเรียนของนักเรียนในปีการศึกษาที่ผ่านมามีความสำคัญต่อการเลือกสายวิชาของนักเรียนมาก คือ นักเรียนที่มีผลการเรียนสูงจะเลือกเรียนสายสามัญมากกว่า นักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำ และนักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำจะเลือกเรียนสายอาชีพมากกว่านักเรียนที่มีผลการเรียนสูง

ไชยสิทธิ์ ไกรคุณาศัย. (2533 : 84) ศึกษาความต้องการศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า การเลือกเรียนวิชาชีพที่มีระดับแรงจูงใจทางด้านบุคคลที่ทำให้นักเรียนเลือกเรียนวิชาชีพสูงสุดคือ เลือกอาชีพด้วยตัวเอง รองลงมาคือ บิดาแนะนำ มารดาแนะนำ เรียนตามคนส่วนมาก ครูแนะแนวแนะนำ ผู้ประกอบการแนะนำ ครูประจำชั้นแนะนำ เรียนตามเพื่อน้องและญาติสนิท และเรียนตามเพื่อนรักและชอบพอ ตามลำดับ

เพ็ญศรี จินดาศักดิ์. (2535 : 105) ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี พบว่า การเลือกอาชีพของนักเรียนมีความสัมพันธ์กับเพศ ความสนใจในอาชีพ ค่านิยม และความหวังของผู้ปกครอง ส่วนระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ของผู้ปกครองไม่มีความสัมพันธ์กับการเลือกอาชีพของนักเรียน

คณะกรรมการติดตามและประเมินผลโครงการเปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษา. (2536 : 21 – 22) ได้ทำการติดตามผลโครงการเปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษา ปีการศึกษา 2535 พบว่า ผู้ปกครองประกอบอาชีพเกษตรกรรมมากที่สุด รองลงมาผู้ปกครองมีอาชีพรับจ้าง และเมื่อจำแนกประเภทวิชาชีพที่เรียนเทียบกับอาชีพของผู้ปกครองพบว่า นักเรียนที่เรียนพาณิชยกรรมและเกษตรกรรม ส่วนใหญ่ผู้ปกครองประกอบอาชีพเกษตรกรรม รองลงมา รับจ้าง นักเรียนคหกรรม ส่วนใหญ่ผู้ปกครองประกอบอาชีพเกษตรกรรม รองลงมา ค้าขาย

จงจิตต์ อ่ำสาริกา. (2541 : 144) สรุปผลการวิจัยพบว่าตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีพ 4 ใน 5 ตัวแปร เป็นตัวแปรที่เกิดขึ้นในครอบครัวเป็นหลัก อย่างไรก็ตามตัวแปรทั้ง 5 ตัว คือ (1) รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของบิดา (2) ความสมบูรณ์ของครอบครัวในด้านการอยู่ร่วมกันของบิดามารดา (3) ขนาดของครอบครัว (4) ด้านกำลังใจในการเรียนจากบิดามารดาหรือผู้ประกอบการ และ (5) ความร่วมมือในการแก้ปัญหาการเรียนจากบิดามารดาหรือผู้ประกอบการ มีอำนาจพยากรณ์ค่าตัวแปรตามความต้องการศึกษาต่อสายอาชีพได้น้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการตัดสินใจของคนจะมีปัจจัยหลายด้านมาเกี่ยวข้อง ดังนั้นความต้องการศึกษาต่อของนักเรียนอาจแปรเปลี่ยนไปตามสภาพการณ์ในขณะนั้น ไม่มีตัวแปรใดเป็นแบบตายตัวสามารถแปรเปลี่ยนไปได้ด้วยหลายเหตุหลายปัจจัย

อักษรศิลป์ แก้วมawangค์. (2541 : 111) พบว่านักเรียนส่วนใหญ่ยังขาดข้อมูลสำหรับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อจากงานแนะแนวโรงเรียน การให้ข้อมูลจึงกระทำโดยครูอาจารย์ผู้สอนทุกคน การแนะแนวจึงเป็นไปอย่างกว้างๆ

8.2 งานวิจัยจากต่างประเทศ

ซูเปอร์ (อัญชลี บุผาพิบุรณ์ . 2522 : 12 – 14; อ้างอิงจาก Super. 1962) ได้ศึกษาผลการวิจัยเกี่ยวกับความสนใจในอาชีพของบุคคลสรุปเป็นแนวทางไว้ว่า ความสนใจเป็นตัวกำหนดในการเลือกสายเรียนและการประกอบอาชีพที่สำคัญมากกว่าตัวชี้อื่นๆ อันได้แก่ ความถนัด สถานะทางสังคม อุปนิสัยหรือบุคลิกภาพ

เอตตี้ (อักษรศิลป์ แก้วมawangค์ . 2541 : 48 ; อ้างอิงจาก Eaddy. 1989) ศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนเกษตรกรรมของรัฐหลุยส์เซียน่า ในปี 1969 พบว่าบิดามารดามีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของบุตร และมารดามีอิทธิพลอย่างมากในการตัดสินใจทางการศึกษาต่อของบุตร ระดับการศึกษาของบิดามารดามีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับการเลือกอาชีพของบุตรมากกว่าการมีชื่อเสียงในอาชีพของบิดามารดา นอกจากนี้ยังพบว่าการเลือกอาชีพของนักเรียนขึ้นอยู่กับความสนใจส่วนตัว ความพึงพอใจ ความสามารถและค่าตอบแทน

เฮอร์ และ เครเมอร์ (Herr and Cramer. 1988 : 270) พบว่านักเรียนที่ติดตามตามมีฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดีนัก มักไม่ได้รับข้อมูลเพียงพอเกี่ยวกับโอกาสในการศึกษาต่อหรือไม่ได้รับความช่วยเหลือในการเลือกศึกษาในหลักสูตรต่าง ๆ ที่เปิดโอกาสให้นักเรียนมีทางเลือกในอนาคตหลายทาง นักเรียนจำนวนมากมักเลือกทางเลือกที่ง่ายที่สุดซึ่งเป็นการปิดโอกาสที่จะแสวงหาทางอื่น ๆ

กินซ์เบิร์ก (อนุชิต์ สกุลคุ. 2529 : 10 – 13 ; อ้างอิงจาก Ginzberg. 1974) พบว่า ความคาดหวังของเด็กที่มีต่อครอบครัวที่มีรายได้ต่ำและรายได้สูงต่างกัน เช่น เด็กที่มาจากครอบครัวที่มีรายได้สูงมีแนวโน้มที่จะถือว่า พวกเขาจะศึกษาต่อระดับวิทยาลัยและทำงานตามอาชีพที่เขาสนใจ แต่เด็กจากกลุ่มของครอบครัวที่มีรายได้ต่ำจะคิดถึงงานเกี่ยวกับงานของบิดาของเขาซึ่งหมายถึงงานที่ใช้ทักษะหรือกึ่งทักษะ

ฮูล์ (Houle.1961 : 15 – 16) ศึกษาแรงจูงใจในการเข้าเรียนของผู้ใหญ่ในสหรัฐอเมริกา พบว่า ผู้ใหญ่เข้ามาเรียนด้วยแรงจูงใจที่ต่างกัน โดยแบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. มาเรียนอย่างมีเป้าหมาย (Goal Oriented) หมายถึง มาเรียนเพราะต้องการเพิ่มพูนความรู้ และทักษะด้านวิชาชีพ

2. มาเรียนเพื่อต้องการเข้าร่วมกิจกรรม (Activity Oriented) หมายถึง มาเรียนเพราะชอบบรรยากาศของการศึกษา ชอบเข้าสังคม ต้องการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น หรือต้องการมีเพื่อน หรือเพื่อขจัดความเหงา

3. มาเรียนเพราะต้องการที่จะรู้หรือเพื่อหาความรู้ (Learning Oriented) หมายถึง มาเรียนเพราะมีใจรักเรียน ต้องการใช้ความสามารถในการเรียนที่มีอยู่ให้มากที่สุด

จากการศึกษาผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ สรุปได้ว่า องค์ประกอบด้านบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผู้ปกครองของนักเรียน องค์ประกอบด้านการเงิน ได้แก่ อาชีพของผู้ปกครอง รายได้ของผู้ปกครองและรายได้ของอาชีพ องค์ประกอบด้านเกียรติยศชื่อเสียง ตลอดจนองค์ประกอบด้านความสนใจและความถนัด มีอิทธิพลต่อการเลือกเรียนวิชาชีพและประกอบอาชีพ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดเพชรบุรี ปีการศึกษา 2545 จำนวน 22 โรงเรียน จำนวนนักเรียน 3,907 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางเครจิจและมอร์แกน (Krijcie and Morgan, 1970 : 608) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นโดยใช้ขนาดของโรงเรียนเป็นชั้น ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 5 โรงเรียน โดยแบ่งเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ใช้สัดส่วน 1 : 2 : 2 ได้โรงเรียนขนาดใหญ่ 1 โรงเรียน คือ โรงเรียนวัดจันทราวาส (ศุขประสารราษฎร์) โรงเรียนขนาดกลาง 2 โรงเรียน คือ โรงเรียนท่าทางวิทยา และโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี โรงเรียนขนาดเล็ก 2 โรงเรียน คือ โรงเรียนบางจานวิทยา และโรงเรียนวชิรธรรมโสภิต จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 364 คน

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 4 ตัวเลือก โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักเรียน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามแรงจูงใจที่ทำให้นักเรียนเลือกเรียนวิชาชีพ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยกำหนดการให้คะแนนเป็น 4 ระดับ คือ มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด กำหนดค่าคะแนนของค่าคำตอบ ดังนี้

ระดับคะแนน	4	หมายถึง	แรงจูงใจมากที่สุด
ระดับคะแนน	3	หมายถึง	แรงจูงใจมาก
ระดับคะแนน	2	หมายถึง	แรงจูงใจน้อย
ระดับคะแนน	1	หมายถึง	แรงจูงใจน้อยที่สุด

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือตามลำดับ ดังนี้

1. ศึกษาลักษณะ รูปแบบ และวิธีการเขียนแบบสอบถามจากเอกสาร งานวิจัย และแนวคิด ทฤษฎี และผลงานการวิจัยที่เกี่ยวกับตัวแปรที่ศึกษา
2. สัมภาษณ์ครูและนักเรียนเพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
3. รวบรวมสาระและเนื้อหาต่างๆ ที่ได้จากเอกสาร งานวิจัย แนวคิด ทฤษฎี ผลการวิจัย และการสอบถาม เพื่อเป็นข้อมูลในการสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียน
4. นำข้อมูลที่ได้จากข้อ 1 – 3 ไปสร้างแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 4 ระดับให้ครอบคลุม
5. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้ว เสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ เพื่อตรวจสอบ แนะนำ และปรับปรุง แก้ไข
6. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วไปตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ได้แก่ รองศาสตราจารย์ ดร. วรณภา โพธิ์น้อย ,อาจารย์ผจงศักดิ์ หมวดสง และ อาจารย์อัมพร ทองใบ
7. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์เพื่อพิจารณาตรวจสอบอีกครั้งให้สมบูรณ์ก่อนนำไปทดลองใช้ (Try Out)
8. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขสมบูรณ์แล้ว ไปทดลองใช้กับนักเรียน คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเบญจมเทพอุทิศจังหวัดเพชรบุรี ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 50 คน
9. นำแบบสอบถามไปวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกและหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) จากแบบสอบถามที่ผ่านการคัดเลือก โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) โดยใช้สูตรของ ครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.85

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยดำเนินการตามขั้นตอนตามลำดับ ดังนี้

1. นำหนังสือของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ขอความร่วมมือผู้อำนวยการโรงเรียนที่เป็นโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างคือ โรงเรียนวัดจันทราวาส (ศุขประสารราษฎร์) โรงเรียนท่าทางวิทยา โรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี โรงเรียนบางจานวิทยา โรงเรียนวชิรธรรมโสภิต เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
2. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยติดต่อนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพื่อขอความร่วมมือในการกรอกแบบสอบถาม
3. ผู้วิจัยดำเนินการแจกแบบสอบถามจำนวน 364 ฉบับ
4. รวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับคืนตามจำนวน 364 ฉบับ และนำมาตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลและตรวจให้คะแนนแบบสอบถามโดยการกำหนดน้ำหนักในการให้คะแนนเป็น 4 ระดับ
5. นำข้อมูลของแบบสอบถามแต่ละชุดไปประมวลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC+

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. การแสดงข้อมูลทั่วไปของนักเรียน โดยคำนวณค่าความถี่ และค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์แรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายคะแนน ดังต่อไปนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง แรงจูงใจน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง แรงจูงใจน้อย

ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง แรงจูงใจมาก

ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.00 หมายถึง แรงจูงใจมากที่สุด

3. วิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำแนกตาม เพศ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครองใช้การทดสอบค่าที (t - test) สำหรับตัวแปร คะแนนเฉลี่ยสะสมของนักเรียน และอาชีพของผู้ปกครองใช้วิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way Analysis of Variance) โดยเมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ก็ทำการทดสอบค่าความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟส์ (Scheffe)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ค่าร้อยละ

1.2 ค่าคะแนนเฉลี่ย $(\bar{X})$ โดยใช้สูตร (ชุศรี วงศ์รัตน์. 2541 : 40)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ	$\bar{X}$	=	ค่าคะแนนเฉลี่ย
	$\sum X$	=	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	n	=	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

1.3 ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้สูตร (ชุศรี วงศ์รัตน์. 2541 : 65)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ	S.D.	=	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	$(\sum X)$	=	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
	$\sum X^2$	=	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
	n	=	จำนวนคนผู้ตอบแบบสอบถาม

2. สถิติสำหรับวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ

2.1 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้ (α - Coefficient) โดยใช้สูตร ครอนบาค (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538 : 200)

$$\alpha = \frac{K}{K-1} \left\{ 1 - \frac{\sum s_i^2}{S^2} \right\}$$

เมื่อ	α	=	ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
	K	=	จำนวนข้อของเครื่องมือวัด
	s_i^2	=	คะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ
	S^2	=	คะแนนความแปรปรวนของเครื่องมือวัดทั้งฉบับ

3. สถิติสำหรับทดสอบสมมติฐาน

3.1 ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม โดยใช้สถิติค่า t – test โดยใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ . 2538 : 102)

$$t = \frac{\overline{X}_1 - \overline{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$
$$df = \frac{\left(\frac{S_1^2}{n_1}\right)^2}{n_1 - 1} + \frac{\left(\frac{S_2^2}{n_2}\right)^2}{n_2 - 1}$$

เมื่อ	$\overline{X}_1$	=	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 1
	$\overline{X}_2$	=	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 2
	n_1	=	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างที่ 1
	n_2	=	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างที่ 2
	S_1^2	=	ความแปรปรวนของคะแนนของกลุ่มตัวอย่างที่ 1
	S_2^2	=	ความแปรปรวนของคะแนนของกลุ่มตัวอย่างที่ 2
	df	=	degree of freedom

3.2 ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่มีมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป ใช้ในการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – Way Analysis of Variance) โดยใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ . 2538 : 113)

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ	F	=	ค่าแจกแจง F
	MS_b	=	ความแปรปรวน (Mean Square) ระหว่างกลุ่ม
	MS_w	=	ความแปรปรวน (Mean Square) ภายในกลุ่ม

3.3 เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติแล้ว ตรวจสอบความแตกต่างของคะแนนระหว่างกลุ่มเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของเชฟเฟล์ (Scheffe)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลของงานวิจัยแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดเพชรบุรี ผู้วิจัยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็นขั้นตอนต่างๆ 3 ขั้นตอน และเพื่อให้เข้าใจในการสื่อความหมายที่ตรงกัน ผู้วิจัยจึงได้กำหนดสัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t - distribution
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F - distribution
df	แทน	ระดับชั้นของความเป็นอิสระ (Degrees of Freedom)
SS	แทน	ผลรวมของคะแนนเบี่ยงเบนยกกำลังสอง (Sum of Squares)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยผลรวมของคะแนนเบี่ยงเบนยกกำลังสอง (Mean Squares)
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
**	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น 3 ตอน ตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักเรียน

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์แรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดเพชรบุรี เป็นรายด้าน

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดเพชรบุรี จำแนกตามตัวแปร เพศ คะแนนเฉลี่ยสะสมของนักเรียน อาชีพของบิดามารดา / ผู้อุปการะ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของบิดามารดา / ผู้อุปการะ

ตอนที่ 1 แสดงข้อมูลทั่วไปของนักเรียน

ในตอนนี้เป็นการแสดงข้อมูลทั่วไปของนักเรียน โดยนำเสนอในรูปของความถี่และร้อยละ ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนและค่าร้อยละของข้อมูลทั่วไปของนักเรียน จำแนกตาม เพศ คะแนนเฉลี่ยสะสมของนักเรียน อาชีพของบิดามารดา / ผู้อุปการะ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของบิดามารดา / ผู้อุปการะ

ข้อมูล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	182	50
หญิง	182	50
รวม	364	100
คะแนนเฉลี่ยสะสมของนักเรียน		
0 – 1.99	105	28.8
2.00 – 2.99	191	52.5
3.00 ขึ้นไป	68	18.7
รวม	364	100
อาชีพของบิดามารดา / ผู้อุปการะ		
รับราชการ / รัฐวิสาหกิจ	87	23.9
รับจ้าง	138	37.9
ค้าขาย / เจ้าของกิจการ	100	27.5
อื่น ๆ	39	10.7
รวม	364	100
รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของบิดามารดา / ผู้อุปการะ		
ไม่เกิน 10,000 บาท	208	57.1
10,000 บาทขึ้นไป	156	42.9
รวม	364	100

จากตาราง 1 พบว่า นักเรียนเพศชายและนักเรียนเพศหญิงจำนวนเท่ากัน มีคะแนนเฉลี่ยสะสมของนักเรียนส่วนใหญ่อยู่ในระดับ 2.00 – 2.99 เป็นนักเรียนที่บิดามารดา / ผู้อุปการะ ส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้าง และเป็นนักเรียนที่บิดามารดา / ผู้อุปการะ ส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนไม่เกิน 10,000 บาท

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์แรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดเพชรบุรี เป็นรายด้าน

เป็นการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานตามแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดเพชรบุรี ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง ด้านการเงิน ด้านความถนัด / ความสนใจ และ ด้านเหตุผลส่วนตัว โดยจำแนกตามเพศ คะแนนเฉลี่ยสะสมของนักเรียน อาชีพของบิดามารดา/ผู้อุปการะ และรายได้เฉลี่ยของบิดามารดา / ผู้อุปการะ แสดงในตาราง 2 – 6

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานตามแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดเพชรบุรี โดยรวมและรายด้าน

แรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพ	$\bar{X}$	S.D.	การแปลความหมายระดับแรงจูงใจ
1. ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง	2.38	0.55	น้อย
2. ด้านการเงิน	2.51	0.39	มาก
3. ด้านความถนัด / ความสนใจ	2.38	0.49	น้อย
4. ด้านเหตุผลส่วนตัว	2.43	0.45	น้อย
รวม	2.43	0.35	น้อย

จากตาราง 2 แสดงว่า นักเรียนมีแรงจูงใจโดยรวมในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพอยู่ในระดับน้อย และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการเงิน มีแรงจูงใจอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านอื่นๆ มีแรงจูงใจอยู่ในระดับน้อย

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานตามแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดเพชรบุรี ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง โดยรวมและรายข้อ

แรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพ	$\bar{X}$	S.D.	การแปลความหมายระดับแรงจูงใจ
ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง			
1. บิดาเป็นผู้แนะนำให้เรียน	2.58	0.92	มาก
2. มารดาเป็นผู้แนะนำให้เรียน	2.71	0.90	มาก
3. อาจารย์ที่ปรึกษาแนะนำให้เรียน	2.45	0.78	น้อย
4. อาจารย์แนะแนวแนะนำให้เรียน	2.50	0.80	มาก
5. ผู้อุปการะทางด้านการเงินแนะนำให้เรียน	2.58	0.91	มาก
6. เรียนตามเพื่อนสนิท	1.90	0.75	น้อย
7. รุ่นพี่แนะนำให้เรียน	2.06	0.80	น้อย
8. เลือกเรียนด้วยตัวเอง	2.96	1.02	มาก
9. ฝ่ายประชาสัมพันธ์ของสถานศึกษาสายอาชีพ	2.16	0.78	น้อย
แนะนำ			
10. เรียนตามผู้มีชื่อเสียง	1.92	0.82	น้อย
รวม	2.38	0.55	น้อย

จากตาราง 3 แสดงว่า นักเรียนมีแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพ ในด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง โดยรวม อยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่อยู่ในระดับมาก คือ เลือกเรียนด้วยตนเอง มารดาเป็นผู้แนะนำให้เรียน บิดาเป็นผู้แนะนำให้เรียน ผู้อุปการะทางด้านการเงินแนะนำให้เรียน ส่วนข้ออื่นๆ มีแรงจูงใจอยู่ในระดับน้อย

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานตามแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพของ
นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดเพชรบุรี ด้านการเงิน โดยรวมและ
รายข้อ

แรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพ	$\bar{X}$	S.D.	การแปลความหมาย ระดับแรงจูงใจ
ด้านการเงิน			
1. เมื่อเรียนสำเร็จสามารถประกอบอาชีพส่วนตัวที่มีรายได้ดี	2.94	0.55	มาก
2. ผู้มีอุปการะมีฐานะทางการเงินพอที่จะสนับสนุนให้เรียนจนสำเร็จได้	2.70	0.68	มาก
3. การเรียนในสายวิชาชีพมีโอกาสที่จะทำงานหารายได้ระหว่างเรียน	2.77	0.63	มาก
4. เมื่อสำเร็จการศึกษาจากสายอาชีพสามารถหางานทำได้ง่ายและรายได้ดี	2.87	0.62	มาก
5. การประกอบอาชีพอิสระมีโอกาสสร้างรายได้เร็ว	2.58	0.67	มาก
6. สถานประกอบการภาคเอกชนจ้างผู้เรียนจบสายอาชีพในอัตราเงินเดือนสูง	2.50	0.66	มาก
7. ไม่มีทุนเรียนต่อในระดับสูงจึงต้องการออกไปประกอบอาชีพหลังจากเรียนสำเร็จในระดับปวช.	2.00	0.80	น้อย
8. ต้องการประกอบอาชีพที่มีรายได้สูงแม้จะต้องใช้กำลังกาย	2.43	0.72	น้อย
9. ต้องการประกอบอาชีพที่มีรายได้สูง แม้จะต้องเสี่ยงอันตราย	1.87	0.76	น้อย
10. มีรายได้ดีเพราะสามารถประดิษฐ์สิ่งของ ช่อมแซมของใช้และการให้บริการ	2.43	0.67	น้อย
รวม	2.51	0.39	มาก

จากตาราง 4 แสดงว่า นักเรียนมีแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพ ในด้านการเงิน โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่อยู่ในระดับมาก คือ เมื่อเรียนสำเร็จสามารถประกอบอาชีพส่วนตัวที่มีรายได้ดี เมื่อสำเร็จการศึกษาจากสายอาชีพสามารถหางานทำได้ง่ายและรายได้ดี การเรียนในสายวิชาชีพมีโอกาสที่จะทำงานหารายได้ระหว่างเรียน ผู้มีอุปการะมีฐานะทางการเงินพอที่จะสนับสนุนให้เรียนจนสำเร็จได้ การประกอบอาชีพอิสระมีโอกาสสร้างรายได้เร็ว ส่วนข้ออื่นๆ มีแรงจูงใจอยู่ในระดับน้อย

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานตามแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดเพชรบุรี ด้านความถนัด / ความสนใจโดยรวมและรายข้อ

แรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพ	$\bar{X}$	S.D.	การแปลความหมายระดับแรงจูงใจ
ด้านความถนัด / ความสนใจ			
1. มีประสบการณ์ตรงในวิชาชีพจากอาชีพของบิดามารดา	2.20	0.73	น้อย
2. วิชาชีพที่เลือกเหมาะสมกับสติปัญญาและความสามารถ	2.49	0.65	น้อย
3. บุคลิกลักษณะเหมาะสมที่จะเรียนสายวิชาชีพ	2.26	0.68	น้อย
4. มีความถนัดและความสนใจในวิชาต่าง ๆ ในสายวิชาชีพ	2.45	0.71	น้อย
5. ต้องการประกอบอาชีพที่ใช้ทักษะและเทคนิคต่าง ๆ	2.49	0.67	น้อย
รวม	2.38	0.49	น้อย

จากตาราง 5 แสดงว่า นักเรียนมีแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพ ในด้านความถนัด / ความสนใจ โดยรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีแรงจูงใจอยู่ในระดับน้อยทุกข้อ

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานตามแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดเพชรบุรี ด้านเหตุผลส่วนตัว โดยรวมและรายข้อ

แรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพ	$\bar{X}$	S.D.	การแปลความหมายระดับแรงจูงใจ
ด้านเหตุผลส่วนตัว			
1. ต้องการประกอบอาชีพส่วนตัวที่เป็นอิสระ	2.91	0.59	มาก
2. สุขภาพร่างกายเหมาะสมที่จะเรียนสายวิชาชีพ	2.46	0.72	น้อย
3. ต้องการเรียนเพื่อนำเอาความรู้มารับช่วงงานต่อจากบิดามารดา	2.00	0.90	น้อย
4. ต้องการเรียนสายวิชาชีพเพราะเป็นภาคปฏิบัติไม่ต้องท่องจำ	2.27	0.73	น้อย
5. ต้องการประกอบอาชีพที่แต่งกายตามสบายไม่ต้องมีกฎเกณฑ์ข้อบังคับมาก	2.29	0.73	น้อย
6. ต้องการประกอบอาชีพที่ไม่มีการเกษียณอายุ	2.26	0.77	น้อย
7. ต้องการใช้ความรู้ความสามารถในวิชาชีพในการหาเลี้ยงชีพได้ด้วยตนเอง	2.84	0.63	มาก
รวม	2.43	0.45	น้อย

จากตาราง 6 แสดงว่า นักเรียนมีแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพ ในด้านเหตุผลส่วนตัว โดยรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่อยู่ในระดับมาก คือ ต้องการประกอบอาชีพส่วนตัวที่เป็นอิสระ ต้องการใช้ความรู้ความสามารถในวิชาชีพในการหาเลี้ยงชีพได้ด้วยตนเอง ส่วนข้ออื่นๆ นั้น มีแรงจูงใจอยู่ในระดับน้อย

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดเพชรบุรี จำแนกตามตัวแปร เพศ คะแนนเฉลี่ยสะสมของนักเรียน อาชีพของบิดามารดา / ผู้อุปการะ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของบิดามารดา / ผู้อุปการะ

เป็นการวิเคราะห์เปรียบเทียบ แรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดเพชรบุรี จำแนกตาม เพศ คะแนนเฉลี่ยสะสมของนักเรียน อาชีพของบิดามารดา / ผู้อุปการะ และ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของบิดามารดา / ผู้อุปการะ แสดงในตาราง 7 – 14

ตาราง 7 ผลการเปรียบเทียบแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดเพชรบุรี จำแนกตาม เพศ โดยรวม และรายด้าน

แรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อ สายอาชีพ	ชาย			หญิง			t	P
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ		
			แรงจูงใจ			แรงจูงใจ		
1. ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง	2.39	0.55	น้อย	2.38	0.55	น้อย	0.185	0.667
2. ด้านการเงิน	2.49	0.42	น้อย	2.53	0.36	มาก	3.750	0.053
3. ด้านความถนัด / ความสนใจ	2.33	0.50	น้อย	2.42	0.49	น้อย	0.153	0.696
4. ด้านเหตุผลส่วนตัว	2.44	0.49	น้อย	2.43	0.39	น้อย	7.209**	0.008
รวม	2.42	0.39	น้อย	2.44	0.31	น้อย	6.589*	0.011

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตาราง 7 แสดงว่า นักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านเหตุผลส่วนตัว นักเรียนเพศชายมีแรงจูงใจมากกว่านักเรียนเพศหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนด้านอื่นๆ มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานตามแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียน
ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดเพชรบุรี จำแนกตามคะแนนเฉลี่ยสะสม
ของนักเรียน โดยรวมและรายด้าน

แรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อ สายอาชีพ	0 – 1.99			2.00 – 2.99			3.00 ขึ้นไป		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
			แรง			แรง			แรง
			จูงใจ			จูงใจ			จูงใจ
1. ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง	2.57	0.44	มาก	2.47	0.50	น้อย	1.87	0.56	น้อย
2. ด้านการเงิน	2.60	0.32	มาก	2.51	0.39	มาก	2.36	0.46	น้อย
3. ด้านความถนัด/ความสนใจ	2.46	0.38	น้อย	2.46	0.46	น้อย	2.00	0.58	น้อย
4. ด้านเหตุผลส่วนตัว	2.55	0.33	มาก	2.46	0.45	น้อย	2.17	0.52	น้อย
รวม	2.56	0.26	มาก	2.48	0.31	น้อย	2.11	0.38	น้อย

จากตาราง 8 แสดงว่า นักเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสม 0 – 1.99 มีแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่อยู่ในระดับน้อยคือ ด้านความถนัด / ความสนใจ ส่วนด้านอื่นๆ อยู่ในระดับมาก นักเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสม 2.00 – 2.99 มีแรงจูงใจโดยรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่อยู่ในระดับมาก คือ ด้านการเงิน ส่วนด้านอื่นๆ อยู่ในระดับน้อย และนักเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสม 3.00 ขึ้นไป มีแรงจูงใจโดยรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับน้อยทุกด้าน

ตาราง 9 ผลการเปรียบเทียบแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดเพชรบุรี จำแนกตามคะแนนเฉลี่ยสะสมของนักเรียน โดยรวมและรายด้าน

แรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพ	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	P
1. ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง	ระหว่างกลุ่ม	2	22.66	11.33	46.197**	0.00
	ภายในกลุ่ม	361	88.53	0.25		
	รวม	363	111.19			
2. ด้านการเงิน	ระหว่างกลุ่ม	2	2.43	1.21	8.328**	0.00
	ภายในกลุ่ม	361	52.69	0.14		
	รวม	363	55.12			
3. ด้านความถนัด/ความสนใจ	ระหว่างกลุ่ม	2	11.77	5.88	27.437**	0.00
	ภายในกลุ่ม	361	77.34	0.21		
	รวม	363	89.10			
4. ด้านเหตุผลส่วนตัว	ระหว่างกลุ่ม	2	6.18	3.09	16.58**	0.00
	ภายในกลุ่ม	361	67.28	0.18		
	รวม	363	73.47			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	9.13	4.56	46.442**	0.00
	ภายในกลุ่ม	361	35.48	.0098		
	รวม	363	44.61			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตาราง 9 แสดงว่า นักเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่างกันมีแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตาราง 10 การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดเพชรบุรี จำแนกตามคะแนนเฉลี่ยสะสมของนักเรียนโดยรวม

คะแนนเฉลี่ยสะสมโดยรวม	$\bar{X}$	0 – 1.99	2.00 – 2.99	3.00 ขึ้นไป
		2.56	2.48	2.11
0 – 1.99	2.56	-	-	0.000**
2.00 – 2.99	2.48	-	-	0.000**
3.00 ขึ้นไป	2.11	0.000**	0.000**	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตาราง 10 แสดงว่า นักเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสม 3.00 ขึ้นไป มีแรงจูงใจในการศึกษาต่อสายอาชีพโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยนักเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสม 0 – 1.99 มีแรงจูงใจมากกว่านักเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสม 3.00 ขึ้นไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และนักเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสม 2.00 – 2.99 มีแรงจูงใจมากกว่านักเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสม 3.00 ขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานตามแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดเพชรบุรี
จำแนกตามอาชีพของบิดามารดา / ผู้ประกอบการ

แรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพ	รับราชการ / รัฐวิสาหกิจ				รับจ้าง				ค้าขายและเจ้าของกิจการ				อื่นๆ	
	ระดับแรงจูงใจ		ระดับแรงจูงใจ		ระดับแรงจูงใจ		ระดับแรงจูงใจ		ระดับแรงจูงใจ		ระดับแรงจูงใจ		ระดับแรงจูงใจ	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1.ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง	2.31	0.59	น้อย	น้อย	2.41	0.53	น้อย	น้อย	2.44	0.53	น้อย	น้อย	2.29	0.59
2.ด้านการเงิน	2.47	0.43	น้อย	น้อย	2.53	0.38	มาก	มาก	2.53	0.36	มาก	น้อย	2.45	0.48
3.ด้านความถนัด / ความสนใจ	2.30	0.58	น้อย	น้อย	2.39	0.47	น้อย	น้อย	2.41	0.46	น้อย	น้อย	2.42	0.49
4.ด้านเหตุผลส่วนตัว	2.24	0.40	น้อย	น้อย	2.48	0.44	น้อย	น้อย	2.49	0.47	น้อย	น้อย	2.53	0.42
รวม	2.31	0.62	น้อย	น้อย	2.46	0.33	น้อย	น้อย	2.48	0.32	น้อย	น้อย	2.41	0.36

จากตาราง 11 แสดงว่านักเรียนที่บิดามารดา / ผู้ประกอบการมีอาชีพต่างก็มีแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพโดยรวมอยู่ในระดับน้อย และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านการเงิน นักเรียนที่บิดามารดา / ผู้ประกอบการมีอาชีพรับจ้างและนักเรียนที่บิดามารดา / ผู้ประกอบการมีอาชีพค้าขายและเจ้าของกิจการมีแรงจูงใจอยู่ในระดับมาก ด้านเหตุผลส่วนตัวนักเรียนที่บิดามารดา / ผู้ประกอบการมีอาชีพอื่น ๆ มีแรงจูงใจอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านอื่น ๆ มีแรงจูงใจอยู่ในระดับน้อย

ตาราง 12 ผลการเปรียบเทียบแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3
สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดเพชรบุรี จำแนกตามอาชีพของบิดามารดา / ผู้อุปการะ โดยรวมและ
รายด้าน

แรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อ สายอาชีพ	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	P
1. ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง	ระหว่างกลุ่ม	3	1.224	0.40	1.336	0.262
	ภายในกลุ่ม	360	109.963	0.30		
	รวม	363	11.188			
2. ด้านการเงิน	ระหว่างกลุ่ม	3	0.407	0.13	0.893	0.445
	ภายในกลุ่ม	360	54.708	0.15		
	รวม	363	55.115			
3. ด้านความถนัด/ความสนใจ	ระหว่างกลุ่ม	3	0.737	0.24	1.001	0.393
	ภายในกลุ่ม	360	88.367	0.24		
	รวม	363	89.104			
4. ด้านเหตุผลส่วนตัว	ระหว่างกลุ่ม	3	4.094	1.36	7.082**	0.000
	ภายในกลุ่ม	360	69.372	0.19		
	รวม	363	73.466			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	3	0.990	0.33	2.722*	0.044
	ภายในกลุ่ม	360	43.628	0.12		
	รวม	363	44.617			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตาราง 12 แสดงว่า นักเรียนที่อาชีพบิดามารดา / ผู้อุปการะต่างกัน มีแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านเหตุผลส่วนตัว นักเรียนที่บิดามารดา / ผู้อุปการะมีอาชีพอื่นๆ มีแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพมากกว่านักเรียนที่บิดามารดา / ผู้อุปการะมีอาชีพรับราชการ / รัฐวิสาหกิจ นักเรียนที่บิดามารดา / ผู้อุปการะมีอาชีพรับจ้าง และนักเรียนที่บิดามารดา / ผู้อุปการะมีอาชีพค้าขายและเจ้าของกิจการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยนักเรียนที่บิดามารดา / ผู้อุปการะมีอาชีพอื่นๆ มีแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพมากกว่า นักเรียนที่บิดามารดา / ผู้อุปการะมีอาชีพรับราชการ / รัฐวิสาหกิจ นักเรียนที่บิดามารดา / ผู้อุปการะมีอาชีพรับจ้าง และนักเรียนที่บิดามารดา / ผู้อุปการะมีอาชีพค้าขายและเจ้าของกิจการ ส่วนด้านอื่นๆ นั้น แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 13 การทดสอบความแตกต่างเฉลี่ยของแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดเพชรบุรี ด้านเหตุผลส่วนตัว จำแนกตามอาชีพของบิดา มารดา / ผู้อุปการะ

อาชีพบิดามารดา / ผู้อุปการะ	$\bar{X}$	รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	รับจ้าง	ค้าขายและ เจ้าของกิจการ	อื่น ๆ
		2.24	2.48	2.49	2.53
รับราชการ / รัฐวิสาหกิจ	2.24	-	0.002**	0.002**	0.001**
รับจ้าง	2.48	-	-	0.992	0.924
ค้าขายและเจ้าของกิจการ	2.49	-	-	-	0.978
อื่น ๆ	2.53	-	-	-	-

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตาราง 13 แสดงว่า นักเรียนที่บิดามารดา / ผู้อุปการะมีอาชีพรับจ้างมีแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพ ด้านเหตุผลส่วนตัว มากกว่านักเรียนที่บิดามารดา / ผู้อุปการะมีอาชีพรับราชการ / รัฐวิสาหกิจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และนักเรียนที่บิดามารดา / ผู้อุปการะมีอาชีพค้าขายและเจ้าของกิจการ มีแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพ ด้านเหตุผลส่วนตัว มากกว่านักเรียนที่บิดามารดา / ผู้อุปการะมีอาชีพรับราชการ / รัฐวิสาหกิจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และนักเรียนที่บิดามารดา / ผู้อุปการะมีอาชีพอื่น ๆ มีแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพ ด้านเหตุผลส่วนตัวมากกว่านักเรียนที่บิดามารดา / ผู้อุปการะมีอาชีพรับราชการ / รัฐวิสาหกิจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยนักเรียนที่บิดามารดา / ผู้อุปการะมีอาชีพรับราชการ / รัฐวิสาหกิจ มีแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพน้อยกว่านักเรียนที่บิดามารดา / ผู้อุปการะมีอาชีพรับจ้าง นักเรียนที่บิดามารดา / ผู้อุปการะมีอาชีพค้าขายและเจ้าของกิจการ และนักเรียนที่บิดามารดา / ผู้อุปการะมีอาชีพอื่น ๆ

ตาราง 14 ผลการเปรียบเทียบแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3
สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดเพชรบุรี จำแนกตาม รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของบิดามารดา /
ผู้ประกอบการโดยรวมและรายด้าน

แรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อ สายอาชีพ	ไม่เกิน 10,000 บาท			10,000 บาทขึ้นไป			t	P
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ		
			แรงจูงใจ			แรงจูงใจ		
1.ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง	2.42	0.53	น้อย	2.34	0.58	น้อย	3.136	0.077
2.ด้านการเงิน	2.51	0.38	มาก	2.50	0.39	มาก	0.005	0.946
3.ด้านความกดดัน / ความสนใจ	2.38	0.43	น้อย	2.37	0.57	น้อย	11.617**	0.001
4.ด้านเหตุผลส่วนตัว	2.47	0.43	น้อย	2.39	0.48	น้อย	2.297	0.130
รวม	2.45	0.33	น้อย	2.41	0.38	น้อย	3.285	0.071

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตาราง 14 แสดงว่า นักเรียนที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของบิดามารดา / ผู้ประกอบการต่างกัน มีแรง
จูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพ โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นราย
ด้าน พบว่า ด้านความกดดัน / ความสนใจ นักเรียนที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของบิดามารดา / ผู้ประกอบการ ไม่
เกิน 10,000 บาทมีแรงจูงใจมากกว่านักเรียนที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของบิดามารดา / ผู้ประกอบการ 10,000
บาทขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนด้านอื่นๆ นั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทาง
สถิติ

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดเพชรบุรี ใน 4 ด้าน คือ ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง ด้านการเงิน ด้านความถนัด / ความสนใจ และด้านเหตุผลส่วนตัว
2. เพื่อเปรียบเทียบแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดเพชรบุรี โดยจำแนกตาม เพศ คะแนนเฉลี่ยสะสมของนักเรียน อาชีพของบิดามารดา / ผู้อุปการะ และ รายได้ของบิดามารดา / ผู้อุปการะ

ความสำคัญของการวิจัย

ผลของการวิจัยในครั้งนี้ สามารถนำไปเป็นข้อมูลให้ผู้บริหาร และผู้ที่เกี่ยวข้องทางการศึกษาได้จัดให้มีการแนะแนวการศึกษาต่อ เพื่อให้นักเรียนรู้จักปัญหาและความต้องการของตนเอง ตลอดจนช่วยให้นักเรียนได้เข้าใจและรู้จักตนเองมากขึ้นนำไปสู่การสนับสนุนให้นักเรียนได้รับในสิ่งที่ต้องการและเหมาะสมสำหรับนักเรียนแต่ละคนให้มากที่สุด และยังสามารถใช้เป็นข้อมูลในการให้ความรู้แก่ผู้ปกครองของนักเรียนในเรื่องการศึกษาต่อ

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดเพชรบุรี ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง ด้านการเงิน ด้านความถนัด / ความสนใจ และด้านเหตุผลส่วนตัว

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดเพชรบุรี จำนวน 22 โรงเรียน 3,907 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางเครจีและมอร์แกน (Krijcie and Morgan. 1970 : 608) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และใช้กลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นโดยใช้ขนาดของโรงเรียนเป็นชั้น ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 5 โรงเรียน โดยแบ่งเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ใช้สัดส่วน 1 : 2 : 2 ได้โรงเรียนขนาดใหญ่ 1 โรงเรียน คือ โรงเรียนวัดจันทราวาส (ศุขประสารราษฎร์) โรงเรียนขนาดกลาง 2 โรงเรียน คือ โรงเรียนท่ายางวิทยา และโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี โรงเรียนขนาดเล็ก 2 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนบางจานวิทยา และโรงเรียนวชิรธรรมโศภิต จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 364 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 4 ตัวเลือก โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักเรียน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดเพชรบุรี ใน 4 ด้าน คือ ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง ด้านการเงินด้าน ความถนัด / ความสนใจ และด้านเหตุผลส่วนตัว ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยกำหนดการให้คะแนนเป็น 4 ระดับ คือ มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง จากนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียน ที่ 2 ปีการศึกษา 2545 โดยเก็บรวบรวมแบบสอบถามจากนักเรียน โรงเรียนวัดจันทราวาส (ศุขประสาร ราษฎร์) โรงเรียนท่ายางวิทยา โรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี โรงเรียนบางจานวิทยา โรงเรียนวชิรธรรม โศภิต โดยใช้แบบสอบถามจำนวน 364 ฉบับ ได้รับคืนมาสมบูรณ์ 364 ฉบับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลของแบบสอบถาม โดยการหาค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบน มาตรฐาน เปรียบเทียบแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัด กรมสามัญศึกษา ในจังหวัดเพชรบุรี โดยจำแนกตาม เพศ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของบิดามารดา / ผู้อุปการะ ใช้การทดสอบค่าที (t – test) เปรียบเทียบแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำแนกตามคะแนนเฉลี่ยสะสมของนักเรียน และอาชีพของบิดามารดา / ผู้อุปการะ ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way Analysis of Variance) โดยเมื่อพบความแตกต่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติก็ทำการทดสอบค่าความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟล์ (Scheffe)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

แรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดเพชรบุรี ในด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง ด้านการเงิน ด้านความถนัด / ความสนใจ และด้านเหตุผลส่วนตัว สรุปได้ ดังนี้

1. นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดเพชรบุรี มีแรงจูงใจในการ เลือกศึกษาต่อสายอาชีพโดยรวมอยู่ในระดับน้อย และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า

1.1 ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้องนักเรียนมีแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพโดยรวมอยู่ในระดับ น้อย และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีแรงจูงใจอยู่ในระดับมาก คือ บิดาเป็นผู้แนะนำให้เรียน มารดาเป็นผู้แนะนำให้เรียน อาจารย์แนะแนวแนะนำให้เรียน ผู้อุปการะคุณทางด้านการเงินแนะนำให้เรียน และเลือกเรียนด้วยตนเอง ส่วนข้ออื่นๆ อยู่ในระดับน้อย

1.2 ด้านการเงิน นักเรียนมีแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพ ในด้านการเงิน โดยรวมอยู่ ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักเรียนมีแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพ อยู่ใน ระดับน้อย คือ ไม่มีทุนเรียนต่อในระดับสูงจึงต้องการออกไปประกอบอาชีพหลังจากเรียนสำเร็จในระดับ ปวช.

ต้องการประกอบอาชีพที่มีรายได้สูง แม้จะต้องใช้กำลังกาย ต้องการประกอบอาชีพที่มีรายได้สูง แม้จะต้องเสี่ยงอันตราย มีรายได้ดีเพราะสามารถประดิษฐ์สิ่งของ ช่อมแซมของใช้และการให้บริการ ส่วนข้ออื่นๆ มีแรงจูงใจอยู่ในระดับมาก

1.3 ด้านความถนัด / ความสนใจ นักเรียนมีแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพ ในด้านความถนัด / ความสนใจ โดยรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักเรียนมีแรงจูงใจต่อการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพ อยู่ในระดับน้อยทุกข้อ

1.4 ด้านเหตุผลส่วนตัว นักเรียนมีแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพ ในด้านเหตุผลส่วนตัว โดยรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักเรียนมีแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพ อยู่ในระดับมาก คือ ต้องการประกอบอาชีพส่วนตัวที่เป็นอิสระ ต้องการใช้ความรู้ความสามารถในวิชาชีพในการหาเลี้ยงชีพได้ด้วยตนเอง ส่วนข้ออื่นๆ อยู่ในระดับน้อย

สรุปได้ว่า แรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดเพชรบุรี ใน 4 ด้าน แรงจูงใจที่สำคัญที่สุด ได้แก่ ด้านการเงิน รองลงมา ได้แก่ ด้านเหตุผลส่วนตัว ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง และด้านความถนัด / ความสนใจ ตามลำดับ

ด้านการเงิน แรงจูงใจมากที่สุด คือ เมื่อเรียนสำเร็จสามารถประกอบอาชีพส่วนตัวที่มีรายได้ดี

ด้านเหตุผลส่วนตัว แรงจูงใจมากที่สุด คือ ต้องการประกอบอาชีพส่วนตัวที่เป็นอิสระ

ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง แรงจูงใจมากที่สุด คือ เลือกเรียนด้วยตนเอง

ด้านความถนัด / ความสนใจ แรงจูงใจมากที่สุด คือ ต้องการประกอบอาชีพที่ใช้ทักษะและเทคนิคต่างๆ

2. ผลการเปรียบเทียบแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดเพชรบุรี ตามสมมติฐานที่วางไว้ ปรากฏผล ดังนี้

2.1 ทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 ที่ว่า นักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพแตกต่างกัน พบว่า นักเรียนที่มีเพศต่างกันมีแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

2.2 การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2 ที่ว่า นักเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่างกันมีแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพแตกต่างกัน พบว่า นักเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่างกันมีแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

2.3 การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 3 ที่ว่า นักเรียนที่มีอาชีพบิดามารดา / ผู้อุปการะต่างกัน มีแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพแตกต่างกัน พบว่า นักเรียนที่มีอาชีพบิดามารดา / ผู้อุปการะต่างกันมีแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

2.4 การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 4 ที่ว่า นักเรียนที่มีรายได้ของบิดามารดา / ผู้อุปการะ ต่างกันมีแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพแตกต่างกัน พบว่า นักเรียนที่มีอาชีพบิดามารดา / ผู้อุปการะ ต่างกันมีแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักเรียนที่มีรายได้บิดามารดา / ผู้อุปการะ ไม่เกิน 10,000 บาท/เดือน มีแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพ ด้านความถนัด / ความสนใจ แตกต่างกับนักเรียนที่มีรายได้บิดามารดา /

ผู้อุปการะ 10,000 บาทขึ้นไป/เดือน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนด้านอื่นๆ นั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

อภิปรายผล

จากการศึกษาเกี่ยวกับแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดเพชรบุรี สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. การศึกษาแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดเพชรบุรี 4 ด้าน ได้แก่

1.1 ด้านการเงิน แรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดเพชรบุรี อันดับที่ 1 คือ ด้านการเงิน พบว่ามีแรงจูงใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า แรงจูงใจสูงสุดในด้านนี้ ได้แก่ เมื่อเรียนสำเร็จสามารถประกอบอาชีพส่วนตัวที่มีรายได้ดี รองลงมา ได้แก่ ผู้มีอุปการะมีฐานะทางการเงินพอที่จะสนับสนุนให้เรียนจนสำเร็จได้ การเรียนในสายวิชาชีพมีโอกาสที่จะทำงานหารายได้ระหว่างเรียน เมื่อสำเร็จการศึกษาจากสายอาชีพสามารถหางานทำได้ง่ายและรายได้ดี การประกอบอาชีพอิสระมีโอกาสสร้างรายได้เร็ว และสถานประกอบการภาคเอกชนจ้างผู้เรียนจบสายอาชีพในอัตราเงินเดือนสูง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิภา วัธนเวคิน (2529 : 112 - 114) และชมาพร พันธุมโพธิ (2530 : 119) พบว่านักเรียนระดับ ม.3 และ ม.6 ให้ความสนใจในหมวดอาชีพเพราะมีรายได้ดีค่าตอบแทนสูง วิภา อร่ามรุ่งโรจน์ชัย (2544 : 58) ศึกษาแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษาสถาบันราชมนฑล วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีแรงจูงใจโดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านปัจจัยทางเศรษฐกิจมีแรงจูงใจมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิเวก ปางพุฒิพงศ์ (2528 : 8) มีงานวิจัยหลายเรื่องที่ชี้รายได้เป็นตัวกำหนดโอกาสทางการศึกษาหรือการเรียนต่อ พบว่า ครอบครัวของนักเรียนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูงสมาชิกในครอบครัวก็จะมีโอกาสได้รับการศึกษาในระดับสูงมากกว่าครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ และอรชร ชื่นศิริ (2514 : 49) ศึกษาเกี่ยวกับการเลือกอาชีพสายอาชีพศึกษาเพื่อศึกษาต่อของนักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในพระนคร พบว่า สาเหตุหนึ่งที่ทำให้นักเรียนเลือกเรียนอาชีพศึกษาเพราะนักเรียนทราบว่า ขาดแคลนทุนทรัพย์ จงจิตต์ อ่ำสาริกา (2541 : 144) สรุปผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีพ 4 ใน 5 ตัวแปร เป็นตัวแปรที่เกิดขึ้นในครอบครัวเป็นหลัก ซึ่งได้แก่ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของบิดา สอดคล้องกับงานวิจัยของ เฮอร์ และ เกรเมอร์ (Herr and Cramer. 1988 : 270) พบว่านักเรียนที่บิดามารดามีฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดีนักมักไม่ได้รับข้อมูลเพียงพอเกี่ยวกับโอกาสในการศึกษาต่อ หรือไม่ได้รับความช่วยเหลือในการเลือกในหลักสูตรต่าง ๆ ที่เปิดโอกาสให้นักเรียนมีทางเลือกในอนาคตหลายทาง นักเรียนจำนวนมากมักเลือกทางเลือกที่ง่ายที่สุดซึ่งเป็นการเปิดโอกาสที่จะแสวงหาทางอื่นๆ และงานวิจัยของ กิ้นซ์เบิร์ก (Ginzberg. 1974) พบว่า ความคาดหวังของเด็กที่มีครอบครัวที่มีรายได้ต่ำและรายได้สูงต่างกัน เช่น เด็กที่มาจากรอบครัวที่มีรายได้สูงมีแนวโน้มที่จะถือว่าพวกเขาจะศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัยและทำงานตามอาชีพที่เขาสนใจ แต่เด็กจากกลุ่มของครอบครัวที่มีรายได้ต่ำจะคิดถึงงานเกี่ยวกับงานของบิดาของเขาซึ่งหมายถึงงานที่ใช้ทักษะหรือกึ่งทักษะ

1.2 ด้านเหตุผลส่วนตัว แรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดเพชรบุรี อันดับที่ 2 คือ ด้านเหตุผลส่วนตัว ซึ่งพบว่า แรงจูงใจสูง

สุดในด้านนี้ ได้แก่ ต้องการประกอบอาชีพส่วนตัวที่เป็นอิสระ รองลงมาได้แก่ ต้องการใช้ความรู้ความสามารถในวิชาชีพในการหาเลี้ยงชีพได้ด้วยตนเอง สุขภาพร่างกายเหมาะสมที่จะเรียนสายวิชาชีพ ต้องการประกอบอาชีพที่แต่งกายตามสบายไม่ต้องมีกฎระเบียบข้อบังคับมาก ต้องการเรียนสายวิชาชีพเพราะเป็นภาคปฏิบัติไม่ต้องท่องจำ ต้องการประกอบอาชีพที่ไม่มีการเกษียณอายุ และต้องการเรียนเพื่อนำเอาความรู้มารับช่วงงานต่อจากบิดามารดา ตามลำดับ จะเห็นได้ว่า แรงจูงใจด้านนี้เป็นการตอบสนองความต้องการทางจิตใจของบุคคล ฮอปพอค (ษมาธร พันธุมโพธิ์ . 2530 : 21 – 22 ; อ้างอิงจาก Hoppock. 1974) เชื่อว่า การเลือกอาชีพของบุคคลขึ้นอยู่กับความต้องการของบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีของมูเรย์ เชื่อว่าความต้องการเป็นสิ่งที่บุคคลได้สร้างขึ้นก่อให้เกิดความรู้สึกขาดซึ่ง ความต้องการนี้บางครั้งเกิดขึ้นเนื่องจากแรงกระตุ้นภายในของบุคคลและบางครั้งอาจเกิดความต้องการเนื่องจากสภาพสังคมหรือแรงกระตุ้นภายนอกก็ได้ อาจกล่าวได้ว่า ความต้องการเป็นสิ่งที่เกิดเนื่องมาจากสภาพร่างกายและสภาพจิตใจนั่นเอง และทฤษฎีการเลือกอาชีพของฮอปพอคและของไครท์. (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2529 : 87 – 88, 91 – 94) แสดงให้เห็นว่าการที่บุคคลรู้จักบุคลิกภาพของตนเอง และมีความรู้เกี่ยวกับอาชีพมีความสำคัญมากกับการเลือกอาชีพ ทั้งนี้เพราะความคาดหวังเกี่ยวกับระดับอาชีพบุคคล (Level of occupational Choice) นั้นขึ้นอยู่กับที่บุคคลนั้นประเมินตนเอง ถ้าบุคคลมีบุคลิกภาพที่คงที่ที่เหมาะสมสำหรับอาชีพหนึ่งอาชีพใดและได้รับความช่วยเหลือ จากการได้รับข้อมูลทางด้านอาชีพและการให้คำปรึกษาด้านอาชีพแล้วจะทำให้เลือกอาชีพได้เหมาะสม ถ้าบุคคลใดมีบุคลิกภาพไม่คงที่ทางหนึ่งทางใดแล้ว หรือไม่มีความชอบความสนใจในด้านใดเสียเลยจะประสบปัญหาในการเลือกอาชีพ

การที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าสภาพสังคมปัจจุบันเห็นว่าการศึกษาคือปัจจัยที่สำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเจลิเยว บุรีภักดี. (2527 : 29) ที่มีแนวคิดที่ว่าผู้ที่มีการศึกษาสูงจะมีโอกาสเจริญก้าวหน้าในด้านต่างๆ ได้ดีกว่าผู้ที่มีการศึกษาดำ ดังนั้นบุคคลทั่วไปจึงพยายามที่จะศึกษาให้ถึงระดับที่สูงที่สุด และสอดคล้องกับความคิดเห็นของ ทิพย์พรรณ นพวงศ์ ณ อยุธยา. (2526 : 32) ที่ว่าความคิดเกี่ยวกับการเรียนอาจจะเริ่มมีแนวโน้มเข้าสู่ผลได้ทางเศรษฐกิจ เช่น จะเรียนในสาขาที่หางานทำได้ง่าย มีรายได้ดี ไม่ต้องทำงานหนัก และที่สำคัญก็คือ ต้องเป็นงานประเภทที่ตนมีใจรักและชอบที่จะทำ เป็นต้น

1.3 ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้องแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดเพชรบุรี อันดับที่ 3 คือ ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง พบว่า มีแรงจูงใจโดยรวมอยู่ในระดับน้อย และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า แรงจูงใจสูงสุดในด้านนี้ ได้แก่ เลือกเรียนด้วยตนเอง รองลงมาได้แก่ มารดาเป็นผู้แนะนำให้เรียน บิดาแนะนำให้เรียน ผู้อุปการะทางด้านการเงินแนะนำให้เรียน และอาจารย์แนะแนวแนะนำให้เรียน ตามลำดับ ส่วนข้ออื่นๆ เป็นแรงจูงใจในระดับน้อย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กิ้นซ์เบิร์ก (อนงค์ สกุลคู. 2529 : 10 – 13 ; อ้างอิงจาก Ginzberg. 1974) กล่าวว่า การเลือกอาชีพในช่วงอายุ 15 – 16 ปีนั้นจะเป็นการพิจารณาจากค่านิยม ซึ่งผู้มีอิทธิพลต่อความคิดและค่านิยมของเด็กในวัยนี้มักเป็นผู้ใกล้ชิด เช่น มารดา บิดา ผู้มีอุปการะทางด้านการเงิน ตนเอง เป็นต้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วีรวรรณ หงส์วิลาส. (2506 : 94) พบว่าการเลือกเรียนของนักเรียนเกิดตามความสมัครใจของตนเองและบิดามารดาหรือเพื่อนๆ แนะนำ สมพงษ์ อาภาพันธ์ (2519 : 83) พบว่านักเรียนมีค่านิยมต่อบุคคลที่ประสบผลสำเร็จในอาชีพ จึงทำให้เลือกอาชีพคล้ายตามผู้นั้นไปด้วย จากผลงานวิจัยของ เอเดดี้ (อักษรศิลป์ แก้วมhawงศ์. 2541 : 48 ; อ้างอิงจาก Eaddy. 1989) ศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนเกษตรกรรมของรัฐหลุยส์เซียน่า ในปี 1969 พบว่า บิดามารดามี

อิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของบุตรและมารดามีอิทธิพลอย่างมากในการตัดสินใจทางการศึกษาต่อบุตร และงานวิจัยของทิพย์พรรณ นพวงศ์ ณ อยุธยา (2526 : 32) กล่าวถึงแรงจูงใจในการศึกษาว่า แรงจูงใจในการศึกษาของบุคคลในแต่ละระดับจะแตกต่างกันออกไปตามวัย ฐานะ และโอกาส ความคิดเกี่ยวกับการเรียนอาจจะมีแนวโน้มหันเหเข้าสู่ผลทางเศรษฐกิจ บางครั้งการเลือกเรียนสาขาวิชาต่างๆ ของเด็กวัยรุ่นมักขึ้นอยู่กับค่านิยมของพ่อแม่ พี่น้อง และเพื่อน โดยไม่คำนึงถึงความสามารถของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของไชยสิทธิ์ ไกรคุณาศัย (2533 : 84) ศึกษาความต้องการศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า การเลือกเรียนวิชาชีพที่มีระดับแรงจูงใจทางด้านบุคคลที่ทำให้นักเรียนเลือกเรียนวิชาชีพสูงสุด คือ เลือกเรียนด้วยตนเอง รองลงมาคือ บิดาแนะนำ มารดาแนะนำ เรียนตามคนส่วนมาก ครูแนะแนวแนะนำ ผู้ประกอบการแนะนำ ครูประจำชั้นแนะนำ เรียนตามพี่น้องและญาติสนิท และเรียนตามเพื่อนรักและชอบพอ ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีความต้องการของ มาสโลว์ (Maslow. 1790 : 35 – 48) มูเรย์ (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2529 : 16 ; อ้างอิงจาก Muray. n.d. : upaged) โนลส์ (Knowles.1970 : 80 – 88) และคัมส์ (Coombs.1974 : 15) ได้ศึกษาทฤษฎีความต้องการและเชื่อว่า ความต้องการของมนุษย์มีลำดับขั้น ถ้าความต้องการต่างๆ เกิดขึ้นพร้อมกัน อินทรีย์จะตอบสนองความต้องการที่สำคัญกว่าเสมอ โดยเริ่มจากความต้องการขั้นพื้นฐานก่อน ดังนั้น การที่มนุษย์จะสามารถตอบสนองความต้องการของตนเองได้อย่างถูกต้องนั้นบางครั้งยังต้องอาศัยการชี้แนะจากบุคคลอื่นๆ เช่น ทางด้านการศึกษา เพราะบางคนยังขาดความรู้ความเข้าใจเลือกไม่ถูกว่าตนเองต้องการสิ่งใด มีความถนัดในด้านใด ถ้าได้มีการแนะนำ บอกกล่าวจากผู้รู้ก็จะทำให้บุคคลนั้นๆ สามารถประสบความสำเร็จในชีวิตได้

1.4 ด้านความถนัด / ความสนใจ แรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดเพชรบุรี อันดับที่ 4 คือ ด้านความถนัด / ความสนใจ พบว่ามีแรงจูงใจโดยรวมอยู่ในระดับน้อย และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า แรงจูงใจสูงสุดในด้านนี้ ได้แก่ ต้องการประกอบอาชีพที่ใช้ทักษะและเทคนิคต่างๆ รองลงมาได้แก่ วิชาชีพที่เลือกเหมาะสมกับสติปัญญาและความสามารถ มีความถนัดและความสนใจในวิชาต่างๆ ในสายอาชีพ บุคลิกลักษณะเหมาะสมที่จะเรียนสายอาชีพ และมีประสบการณ์ตรงในวิชาชีพจากอาชีพของบิดามารดา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อักษรศิลป์ แก้วมawangค์ (2541 : 110) พบว่า เหตุผลหรือแรงจูงใจด้านความถนัด / ความสนใจ มีความสำคัญเป็นอันดับ 4 ที่ทำให้นักเรียนเลือกเรียนสายอาชีพ และพบว่า แรงจูงใจสูงสุดในด้านนี้ ได้แก่ ความต้องการประกอบอาชีพที่อาศัยทักษะและเทคนิคต่าง ๆ เฉพาะตัวของแต่ละบุคคล รองลงมาได้แก่ เหมาะกับบุคลิกภาพและลักษณะนิสัย มีความถนัดและความสนใจ เหมาะกับสติปัญญาและความสามารถ ตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุนันท์ ประถมวาลย์ (2530 : 93) ซึ่งพบว่าความสนใจในอาชีพของนักเรียนส่วนมากยึดตัวเองเป็นหลัก กล่าวคือมีความถนัดและความสนใจในอาชีพนี้เป็นพิเศษ และงานวิจัยของ ลัดดา สุวรรณรัตน์ (2522 : 88) พบว่า แรงจูงใจในด้านประสบการณ์ ความสนใจและตระหนักในตนเอง มีมากในการที่นักเรียนเลือกเรียนและมั่นใจในการประกอบอาชีพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริลักษณ์ จินดากุล (2510 : 75) พบว่าความมุ่งมั่นที่นักเรียนจะได้รับจากการประกอบอาชีพส่วนใหญ่มุ่งมั่นที่จะได้ตอบสนองความสนใจที่ตนเองมีอยู่ และ ชุปเปอร์ (อักษรศิลป์ แก้วมawangค์. 2541 : 110 ; อ้างอิงจาก Super. 1968) พบว่าความสนใจเป็นตัวกำหนดเลือกสายเรียนและการประกอบอาชีพที่สำคัญมากกว่าตัวชี้นำอื่นๆ อันได้แก่ ความถนัด สถานะทางด้านสังคม อุปนิสัย หรือบุคลิกภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสว่างจิตร์ พัทธมณีปกรณ (2541 : 48) ได้ศึกษาแรงจูงใจในการเลือกเรียนวิชาเอกคอมพิวเตอร์ธุรกิจของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ระดับของเหตุจูงใจด้านความมั่นคงและความก้าวหน้าในอาชีพ

ด้านการยอมรับในสังคมและด้านความถนัด ความสนใจในวิชาชีพเป็นเหตุจูงใจระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของเพ็ญศรี จินดาศักดิ์ (2535 : 105) ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี พบว่า การเลือกอาชีพของนักเรียนมีความสัมพันธ์กับเพศ ความสนใจในอาชีพ ค่านิยม และความหวังของผู้ปกครอง

2. ผลการเปรียบเทียบแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดเพชรบุรี ตามตัวแปร เพศ คะแนนเฉลี่ยสะสมของนักเรียน อาชีพของบิดามารดา / ผู้อุปการะ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของบิดามารดา / ผู้อุปการะ

2.1 นักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพ ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้องด้านการเงิน ด้านความถนัด / ความสนใจ และด้านเหตุผลส่วนตัว โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของเพ็ญศรี จินดาศักดิ์ (2535 : 105) ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี พบว่า การเลือกอาชีพของนักเรียนมีความสัมพันธ์กับเพศ และสอดคล้องกับงานวิจัยของปริยาภรณ์ เพ็ญสุขใจ (2542 : 73) ที่ศึกษาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน : กรณีศึกษาจากนักศึกษาปริญญาตรี หลักสูตรพิเศษ สถาบันราชภัฏ สวนสุนันทา พบว่า นักศึกษาที่มีเพศต่างกันมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษาเพศชายมีแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพมากกว่านักศึกษาเพศหญิง ซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2.2 นักเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่างกัน มีแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพ ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้องด้านการเงิน ด้านความถนัด / ความสนใจ และด้านเหตุผลส่วนตัว โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่างกันมีแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพ ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้องด้านการเงิน ด้านความถนัด / ความสนใจ และด้านเหตุผลส่วนตัว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมพงษ์ จิตจรัสอำพัน (2540 : 84) ศึกษาองค์ประกอบที่เป็นแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายวิชาบริหารธุรกิจของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวช.) สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีองค์ประกอบเป็นแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายวิชาบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิภา อร่ามรุ่งโรจน์ชัย (2544 : 59) ศึกษาแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตบึงพระมิตร มหาเมฆ พบว่านักศึกษาที่มีผลการเรียนต่างกัน มีแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับปริญญาตรีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2.3 นักเรียนที่มีอาชีพบิดามารดา / ผู้อุปการะต่างกัน มีแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพ ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้องด้านการเงิน ด้านความถนัด / ความสนใจ และด้านเหตุผลส่วนตัว โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักเรียนที่บิดามารดา / ผู้อุปการะมีอาชีพต่างกัน มีแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพด้านเหตุผลส่วนตัวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมบัติ สุขสมบูรณ์ (2540 : 84) : ศึกษาปัจจัยต่อความสนใจเลือกเรียนต่อสายสามัญและสายอาชีวศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่านักเรียนที่บิดามารดามีอาชีพต่างกัน มีเหตุผลของปัจจัยต่อความสนใจเลือกเรียนต่อสายอาชีวศึกษา ด้านความสนใจและความถนัด

ด้านความมั่นคงและความก้าวหน้า ด้านความต้องการของบุคคลที่เกี่ยวข้อง ด้านเกียรติยศชื่อเสียง และด้านเศรษฐกิจสังคม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ คาลลาโซ (อักษรศิลป์ แก้วมawangศ์. 2541 : 45 ; อ้างอิงจาก Callazo. 1968) ได้ศึกษานักเรียนที่อยู่ในแหล่งอุตสาหกรรมที่บิฑามารดาประกอบอาชีพชั้นสูงหรือรับราชการ มักจะเลือกอาชีพชั้นสูง ส่วนนักเรียนที่อยู่ในชนบท บิฑามีอาชีพเกษตรกรรมหรือทำงานหนักจะเลือกอาชีพระดับต่ำเป็นส่วนมากเช่น เสมียน พนักงาน เป็นต้น ซึ่งจะเห็นได้ว่าการเลือกอาชีพของบุตรมีความสัมพันธ์กับอาชีพของบิดา

2.4 นักเรียนที่มีรายได้ของบิดามารดา / ผู้อุปการะ ต่างกัน มีแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพ ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง ด้านการเงิน ด้านความถนัด / ความสนใจ และด้านเหตุผลส่วนตัว โดยรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ เนื่องจากปัจจุบันประเทศไทยได้มีการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 – 2544) มุ่งเน้นการพัฒนาคนและกำหนดให้คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา (คณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 2539 : 7) ซึ่งการศึกษาเป็นหัวใจของการพัฒนาคนอันเป็นทรัพยากรที่ทรงคุณค่าของสังคม รัฐบาลจึงให้การสนับสนุนด้านการศึกษา ด้วยการจัดตั้งกองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษาให้แก่นักเรียนที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ และนอกจากนี้สถานศึกษาแต่ละแห่งยังได้มีการมอบทุนให้แก่นักเรียนที่เรียนดีแต่ยากจน เพื่อเป็นการช่วยเหลือนักเรียน เป็นต้น ดังนั้น ถึงแม้ผู้ปกครองของนักเรียนจะมีรายได้น้อยก็ไม่นับอุปสรรคต่อการศึกษาเล่าเรียนของนักเรียนมากนัก จึงทำให้สมมติฐานในข้อนี้แตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักเรียนที่บิดามารดา / ผู้อุปการะมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ต่างกัน มีแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพ ด้านความถนัด / ความสนใจ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับ แรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดเพชรบุรี ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. จากผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่านักเรียนมีแรงจูงใจด้านการเงินในระดับสูงสุด คือ ต้องการมีอาชีพส่วนตัวที่มีรายได้ดี มีโอกาสที่จะทำงานหารายได้ในระหว่างเรียน อาชีพอิสระ หางานทำง่าย มีโอกาสเลือกงาน ทำงานในหน่วยงานของภาคเอกชน รายได้สูง ผู้วิจัยจึงเสนอว่า อาจารย์ผู้สอนควรจัดการเรียนการสอนให้ตรงกับความต้องการของนักเรียน โดยคำนึงถึงว่าเนื้อหาวิชานั้นนักเรียนสามารถนำไปใช้ในการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและทันสมัย

2. จากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า ในด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง นักเรียนเลือกเรียนด้วยตนเอง เป็นอันดับ 1 ดังนั้นผู้วิจัยจึงเสนอว่า โรงเรียนควรจัดให้มีการแนะแนวการศึกษาต่อให้มีความชัดเจนมากขึ้น โดยจัดให้มีการสร้างและพัฒนาเครื่องมือใช้ในการแนะแนว เช่น แบบทดสอบความถนัด แบบทดสอบความสนใจในอาชีพนิสัยและทัศนคติในการศึกษา แบบทดสอบบุคลิกภาพ และส่งเสริมให้มีการใช้เครื่องมือเพื่อประกอบการแนะแนวอย่างต่อเนื่อง เน้นให้นักเรียนสามารถแยกความต้องการของตนเองให้ชัดเจนได้ว่ามีความสนใจในประเภทและสาขาวิชาใด เพื่อนักเรียนจะได้เตรียมตัวศึกษาต่อและสามารถเลือกศึกษาต่อได้เหมาะสมกับตนเอง อันจะนำไปสู่การประกอบอาชีพในอนาคต

3. โรงเรียนควรจะมีการพัฒนาบุคลากรด้านแนะแนว และบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้ทำหน้าที่ให้คำปรึกษาแก่นักเรียนได้อย่างมีคุณภาพ และครูทุกคนทำหน้าที่แนะแนว นอกจากนี้การวิจัยยังพบอีกว่า

นักเรียนที่เลือกศึกษาต่อสายอาชีพจะต้องปรึกษาบิดามารดา ดังนั้นโรงเรียนควรจะได้จัดให้มีการแนะนำการศึกษาแก่ผู้ปกครองของนักเรียนด้วย เพื่อให้ผู้ปกครองเข้าใจแนวทางการศึกษาต่อ ซึ่งจะส่งผลถึงการเลือกศึกษาต่อของนักเรียน

4. จากการวิจัยพบว่า นักเรียนมีประสบการณ์ตรงในวิชาชีพจากอาชีพของบิดามารดา / ผู้อุปการะน้อย ความมุ่งมั่นที่นักเรียนจะได้รับจากการประกอบอาชีพส่วนใหญ่มุ่งมั่นที่จะตอบสนองความสนใจที่ตนเองมีอยู่ ดังนั้นผู้วิจัยเสนอว่าโรงเรียนควรจะมีการจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดีในการประกอบอาชีพในอนาคต และโรงเรียนควรจัดการเรียนการสอนให้สัมพันธ์กับชุมชนในท้องถิ่น โดยเน้นด้านการปฏิบัติจริง จัดการสาธิตงานอาชีพเพื่อให้นักเรียนได้เห็นแบบอย่างของงานอาชีพ

ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเปรียบเทียบแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาเขต 1 กับเขตพื้นที่การศึกษาเขต 2 ในจังหวัดเพชรบุรี
2. ควรมีการวิจัยความต้องการในการเลือกเรียนประเภทและสาขาวิชาต่าง ๆ ในสายอาชีพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 และนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดเพชรบุรี

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. หน่วยศึกษานิเทศก์. (2542). การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง, เอกสารชุดแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ การศาสนา.
- คณะกรรมการติดตามและประเมินผลโครงการเปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษา. (2536). รายงานการติดตามผลโครงการเปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษา ปีการศึกษา 2535. กองแผนงาน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, เอกสารโรเนียว.
- จรรยา โกมลบุญย์. (2528) . จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพฯ : ม.ป.พ.
- เจือจันทร์ จงสถิตย์อยู่. (2525, ธันวาคม - 25, มกราคม). "ความต้องการทางการศึกษา : โอกาสและการเลือก". วารสารการศึกษาแห่งชาติ. 16(2) : 17 – 23.
- จงจิตต์ อ่ำสาริกา. (2541). ความต้องการศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตพื้นที่บริการของโรงเรียนบ่อทองวงษ์จันทร์วิทยา อำเภอบ่อทอง จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์ ค.อ.ม. (การบริหารอาชีวศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. ถ่ายเอกสาร.
- เฉลียว บุรีภักดี. (2527). ปัญหาและความต้องการด้านสังคมและวัฒนธรรมของสังคมไทยในทศวรรษหน้า. ที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2541). เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไชยสิทธิ์ ไกรคุณาศัย. (2532). การสำรวจความต้องการศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดสุพรรณบุรี, วิทยานิพนธ์ ค.อ.ม. (การบริหารอาชีวศึกษา) กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. ถ่ายเอกสาร.
- ดวงเดือน พันธุมาวิน. (2528). จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ : ศึกษิตสยาม.
- ทิพย์พรรณ นพวงศ์ ณ อรุยา. (2526, ตุลาคม - ธันวาคม). "เรียนเพื่ออะไร". วิทยาจารย์. 81(4) : 32 – 36.
- ธวัชชัย ชัยจิรฉายากุล. (2513). การศึกษาที่เป็นองค์ประกอบที่เป็นแรงจูงใจในการเลือกเรียนวิชาสามัญ และวิชาชีพของนักเรียน ม. 3 ในโรงเรียนมัธยมแบบประสม ปีการศึกษา 2512. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร. อุดรธานี.
- นิภา วัฒนเวทิน. (2530). สำรวจความสนใจในอาชีพของนักเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2527 ในภาคใต้. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (มัธยมศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร
- นิตยา ธรรมพันธ์. (2523). ค่านิยมในอาชีพและการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้น ม.ศ. 3 โรงเรียนมัธยมของรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม ในจังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การแนะแนว) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- เบญจวรรณ บุญประกอบพร. (2545). ความคิดเห็นของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษา โรงเรียนพณิชยการเพชรบุรีบริหารธุรกิจ. สารนิพนธ์ กศ.ม (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2542). การจัดและการบริหารอาชีวศึกษา. กรุงเทพฯ : พิมพ์ดีจำกัด.
- ปรียาพร เพ็ญสุขใจ. (2542). แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน : กรณีศึกษาจากนักศึกษาปริญญาตรีหลักสูตรพิเศษ สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เปื้อง จินดา. (2519). การเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันโรงเรียนมัธยมแบบประสม ภาคเหนือ. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. (2529). เอกสารประกอบการสอนแนะแนว 515 ทฤษฎีการพัฒนาอาชีพ. ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เพ็ญศรี จินดาศักดิ์. (2535). การศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ลัดดา สุวรรณรัตน์. (2522). แรงจูงใจในการศึกษาวิชาชีพและความมั่นใจที่จะออกไปประกอบอาชีพของนักเรียนโรงเรียนช่างอุตสาหกรรม. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ. (2538). เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- วิภา อร่ามรุ่งโรจน์ชัย. (2544). แรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ. สารนิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วิเวก ปางพุฒิพงศ์. (2528, เมษายน - พฤษภาคม). "ข้อคิด - ความเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาแนะแนวอาชีพ". วารสารแนะแนว. 19 (2) : 28.
- วีรวรรณ หงส์วิลาส. (2506). เหตุที่นักเรียนเลือกเข้าเรียนในโรงเรียนพณิชยการ. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (มัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ศิริชัย ชินะดังกูร และเกษร สิทธิภูประเสริฐ. (2525, ตุลาคม - พฤศจิกายน). "ปรัชญาอาชีวศึกษา". วารสารการศึกษาแห่งชาติ. 17 (1) : 26.
- ศิริลักษณ์ จินดากุล. (2510). การเปรียบเทียบการเลือกอาชีพและความมุ่งหวังของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในพระนครกับต่างจังหวัด. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (มัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ษมาธร พันธุ์โพธิ์. (2530). การสำรวจความสนใจของนักเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2527 ในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (ครุศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

- สว่างจิตร์ พัทธมณีปกรณ์. (2541). เหตุจูงใจในการเลือกเรียนวิชาเอกคอมพิวเตอร์ธุรกิจของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ในเขตกรุงเทพมหานคร. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- สมชัย เจนจตุรงค์. (2542). แรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของนักศึกษาในวิทยาลัยพาณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- สมบัติ สุขสมบูรณ์. (2540). การศึกษาปัจจัยความสนใจเลือกเรียนต่อสายสามัญศึกษาและสายอาชีวศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- สมบูรณ์ ศาลยาชีวิน. (2526). จิตวิทยาเพื่อการศึกษาผู้ใหญ่. เชียงใหม่ : ลานนาการพิมพ์.
- สมพงศ์ จิตจรัสอำพัน. (2540). องค์ประกอบที่เป็นแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายวิชาบริหารธุรกิจของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลในเขตกรุงเทพมหานคร. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- สมพงษ์ มั่นระวัง. (2513). การศึกษาแนวโน้มของการเลือกเรียนต่อสายสามัญและสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดสุโขทัย ปีการศึกษา 2512. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ : วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- สมพงษ์ อาภาพันธ์. (2519). การเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน ในโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบประสม ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- สุนันท์ ประถมวาลย์. (2530). ความสนใจในอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดฉะเชิงเทรา. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). ชลบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน. อัดสำเนา.
- สุวัฒน์ เงินน้ำ และคณะ. (2529). ปัจจัยที่สามารถอธิบายความแตกต่างระหว่างกลุ่มนักเรียนที่ต้องการศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย. กองแผนงาน กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ : สำนักงานฯ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎมนตรี. (2535). แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2535. กรุงเทพฯ : พันนี้ พับลิชชิง.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2539). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 – 2544). กรุงเทพฯ : สำนักงานฯ.
- อนงค์ สกฤต. (2529). การสำรวจความสนใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2527 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (จิตวิทยา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- อักษรศิลป์ แก้วมหวงศ์. (2541). ความต้องการการศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดศรีสะเกษ. วิทยานิพนธ์ ค.อ.ม. (การบริหารอาชีวศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. ถ่ายเอกสาร.

- อัญชลี บุปผาพิบูลย์. (2522). ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพ สถานะทางเศรษฐกิจและสังคม สติปัญญา และความสนใจ ในอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (จิตวิทยา).
 กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร
- อรชร ชื่นศิริ. (2514). การเลือกสายวิชาทางอาชีพศึกษาเพื่อศึกษาต่อของนักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของนักเรียนในโรงเรียนราษฎร์ในพระนคร พ.ศ. 2509. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (ครุศาสตร์).
 กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร
- Coombs, Phillip H. (1974). *Attacking Rural Poverty : How Nonformal Education Can Help*.
 Baltimore : The John Hopking University Press.
- Eaddy, Vanik Silas, (1969, March). "The Influence of Selected Factors on the Vocational Choices of Vocational Agricultural Students in Louisiana". *Dissertation Abstracts*, 29 (9) : 2958 – 2959.
- Ginzberg Eli. (1974). *Counseling for Career Development*. Boston : Houghton Mttlin.
- Guilford, John S. And, David E Gray.(1970). *Motivation and Modern Management*. London :
 Harper & Row Publishers.
- Herr, Edwin L. and Cramer, Stanley H (1988). *Career Guidance and Counseling Through the Life Span : Systematic Approaches*. Scott : Foresman and Company.
- Hillgard, Erwt R. (1983). *Introduction to Psychology*. 8th.ed. San Diego : Harcourt Brace Tovanorich.
- Knowles, Malcolm S. (1970). *The Modern Practice of Adult Education : Andragogy Versus pedagogy*. Chicago : Follett Publishing Co.
- Krejcie, Robert V. and Daryle W. Morgan.(1970, June). "Determining Sample Size for Research Activities" *In Journal of Education and Psychological Measurement*. 30 (30) 607 – 610.
- Maslow, Abraham H. (1970). *Motivation and Personality*. 2nd.ed. New York : Harper and Row.
- Super, Donaïd E. and crites, John O.(1968). *Appraising Vocational Fitness*. Delhi : Universal Book Stall.

ภาคผนวก

ที่ ทม 1012/๔ 7/๐

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

10 มีนาคม 2546

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน อธิการบดีมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวรณมา สุภาพจน์ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกธุรกิจศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง “แรงจูงใจในการเลือกศึกษาคณะสายอาชีพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษาในจังหวัดเพชรบุรี” โดยมี รองศาสตราจารย์อารี พันธุ์ฉิม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ รองศาสตราจารย์วรรณภา โพธิ์น้อย เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามแรงจูงใจในการเลือกศึกษาคณะสายอาชีพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดเพชรบุรี

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามให้ นางสาวรณมา สุภาพจน์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภภรณ์ หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ มือถือ 06-1742985

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มสว โทร. 5731, 5618

ที่ ทม 1012/1709

วันที่ 10 มีนาคม 2546

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณบดีคณะสังคมศาสตร์

เนื่องด้วย นางสาวรณมา สุภาพจน์ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกธุรกิจศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง “แรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดเพชรบุรี” โดยมี รองศาสตราจารย์อารี พันธุ์มณี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ อาจารย์ผจงศักดิ์ หมวดสง เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดเพชรบุรี

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามให้ นางสาวรณมา สุภาพจน์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

(รองศาสตราจารย์นภการณ์ หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ ทม 1012/ ๔ ๗11

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

10 มีนาคม 2546

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนเบญจมเทพอุทิศ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวรณมา สุภาพจน์ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกธุรกิจศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง “แรงจูงใจในการเลือกศึกษาคณะสาขาศาสตร์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษาในจังหวัดเพชรบุรี” โดยมี รองศาสตราจารย์อารี พันธุ์มี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ อาจารย์อัมพร ทองใบ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามแรงจูงใจในการเลือกศึกษาคณะสาขาศาสตร์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดเพชรบุรี

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามให้ นางสาวรณมา สุภาพจน์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภาพร หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ มือถือ 06-1742985

ที่ ทม 1012/4145

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๙ พฤษภาคม 2546

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์เพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนเบญจมเทพอุทิศ จังหวัดเพชรบุรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวรณมา สุภาพงษ์ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกธุรกิจศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง “แรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดเพชรบุรี” โดยมี รองศาสตราจารย์อารี พันธุ์มณี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยขอให้ให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 50 คน เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดเพชรบุรี ในระหว่างเดือนพฤษภาคม 2546

จึงเรียนมาเพื่อขอกความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวรณมา สุภาพงษ์ ได้เก็บข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภาพร หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 032-425404 มือถือ 06-5270884

ที่ ทม 1012/ 4192

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๙ พฤษภาคม 2546

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดจันทราวาส (สุขประसारราษฎร์)

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวรณมา สุภาพจน์ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกธุรกิจศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง "แรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดเพชรบุรี" โดยมี รองศาสตราจารย์อารี พันธุ์มณี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตอบแบบสอบถามแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดเพชรบุรี ในระหว่างเดือนพฤษภาคม 2546

จึงเรียนมาเพื่อขอกความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวรณมา สุภาพจน์ ได้เก็บข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภาพรณ์ หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 032-425404 มือถือ 06-5270884

ที่ ทม 1012/ 4/93

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๙ พฤษภาคม 2546

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนท่าช้างวิทยา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวรณมา สุภาพจน์ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกธุรกิจศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง “แรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดเพชรบุรี” โดยมี รองศาสตราจารย์อารี พันธุ์มณี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 คอบแบบสอบถามแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดเพชรบุรี ในระหว่างเดือนพฤษภาคม 2546

จึงเรียนมาเพื่อขอกความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวรณมา สุภาพจน์ ได้เก็บข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภาพรณ์ หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 032-425404 มือถือ 06-5270884

ที่ ทม 1012/ 4194

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๗ พฤษภาคม 2546

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวรณมา สุภาพจน์ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกธุรกิจศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง “แรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดเพชรบุรี” โดยมี รองศาสตราจารย์อารี พันธุ์มณี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตอบแบบสอบถามแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดเพชรบุรี ในระหว่างเดือนพฤษภาคม 2546

จึงเรียนมาเพื่อขอบความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวรณมา สุภาพจน์ ได้เก็บข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภภรณ์ หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 032-425404 มือถือ 06-5270884

ที่ ทม 1012/419 5

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๙ พฤษภาคม 2546

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบางจานวิทยา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวรณมา สุภาพจน์ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกธุรกิจศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง “แรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดเพชรบุรี” โดยมี รองศาสตราจารย์อารี พันธุ์มณี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตอบแบบสอบถามแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดเพชรบุรี ในระหว่างเดือนพฤษภาคม 2546

จึงเรียนมาเพื่อขอกความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวรณมา สุภาพจน์ ได้เก็บข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภกรณ์ หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 032-425404 มือถือ 06-5270884

ที่ ทม 1012/4196

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๙ พฤษภาคม 2546

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวชิรธรรมโสภิต

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวรณมา สุภาพจน์ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกธุรกิจศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง “แรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดเพชรบุรี” โดยมี รองศาสตราจารย์อารี พันธุ์มณี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตอบแบบสอบถามแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดเพชรบุรี ในระหว่างเดือนพฤษภาคม 2546

จึงเรียนมาเพื่อขอกความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวรณมา สุภาพจน์ ได้เก็บข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภกรรณ์ หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 032-425404 มือถือ 06-5270884

แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาเกี่ยวกับ “แรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดเพชรบุรี” คำตอบของนักเรียนมีความสำคัญและเป็นประโยชน์ต่อการแนะแนวการศึกษาต่อและการพัฒนาการศึกษาสายอาชีพ ดังนั้นขอความกรุณาจากนักเรียนให้ตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง คำตอบทั้งหมดจะถูกเก็บเป็นความลับ ไม่ต้องเขียนชื่อลงในแบบสอบถาม

1. ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง
2. ด้านการเงิน
3. ด้านความถนัด / ความสนใจ
4. ด้านเหตุผลส่วนตัว

() 10,000 บาทขึ้นไป

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพ

คำชี้แจง ข้อความแต่ละข้อต่อไปนี้กล่าวถึงแรงจูงใจที่ทำให้นักเรียนเลือกเรียนสายอาชีพ โปรดพิจารณาว่านักเรียนได้รับแรงจูงใจจากแต่ละข้อมากน้อยเพียงใด แล้วกาเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริง

ข้อที่	แรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพ	ระดับของแรงจูงใจ			
		มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด
	ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง				
1	บิดาเป็นผู้แนะนำให้เรียน				
2	มารดาเป็นผู้แนะนำให้เรียน				
3	อาจารย์ที่ปรึกษาแนะนำให้เรียน				
4	อาจารย์แนะแนวแนะนำให้เรียน				
5	ผู้ประกอบการทางการเงินแนะนำให้เรียน				
6	เรียนตามเพื่อนสนิท				
7	รุ่นพี่แนะนำให้เรียน				
8	เลือกเรียนด้วยตัวเอง				
9	ฝ่ายประชาสัมพันธ์ของสถานศึกษาสายอาชีพแนะนำ				
10	เรียนตามผู้มีชื่อเสียง				
	ด้านการเงิน				
11	เมื่อเรียนสำเร็จสามารถประกอบอาชีพส่วนตัวที่มีรายได้ดี				
12	ผู้มีอุปการะมีฐานะทางการเงินพอที่จะสนับสนุนให้เรียนจนสำเร็จได้				
13	การเรียนในสายวิชาชีพมีโอกาสที่จะทำงานหารายได้ระหว่างเรียน				
14	เมื่อสำเร็จการศึกษาจากสายอาชีพสามารถหางานทำได้ง่ายและรายได้ดี				
15	การประกอบอาชีพอิสระมีโอกาสร่ำรวยได้เร็ว				
16	สถานประกอบการภาคเอกชนจ้างผู้เรียนจบสายอาชีพในอัตราเงินเดือนสูง				
17	ไม่มีทุนเรียนต่อในระดับสูงจึงต้องการออกไปประกอบอาชีพหลังจากเรียนสำเร็จในระดับปวช.				

ข้อที่	แรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพ	ระดับแรงจูงใจ			
		มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด
18	ต้องการประกอบอาชีพที่มีรายได้สูงแม้จะต้องใช้กำลังกาย				
19	ต้องการประกอบอาชีพที่มีรายได้สูง แม้จะต้องเสี่ยงอันตราย				
20	มีรายได้ดีเพราะสามารถประดิษฐ์สิ่งของ ช่อมแซมของใช้ และการให้บริการ				
	ด้านความถนัด / ความสนใจ				
21	มีประสบการณ์ตรงในวิชาชีพจากอาชีพของบิดามารดา				
22	วิชาชีพที่เลือกเหมาะสมกับสติปัญญาและความสามารถ				
23	บุคลิกลักษณะเหมาะสมที่จะเรียนสายวิชาชีพ				
24	มีความถนัดและความสนใจในวิชาต่างๆ ในสายอาชีพ				
25	ต้องการประกอบอาชีพที่ใช้ทักษะและเทคนิคต่างๆ				
	ด้านเหตุผลส่วนตัว				
26	ต้องการประกอบอาชีพส่วนตัวที่เป็นอิสระ				
27	สุขภาพร่างกายเหมาะสมที่จะเรียนสายวิชาชีพ				
28	ต้องการเรียนเพื่อนำเอาความรู้มารับช่วงงานต่อบิดามารดา				
29	ต้องการเรียนสายวิชาชีพเพราะเป็นภาคปฏิบัติไม่ต้องท่องจำ				
30	ต้องการประกอบอาชีพที่แต่งตัวตามสบายไม่ต้องมีกฎเกณฑ์ข้อบังคับมาก				
31	ต้องการประกอบอาชีพที่ไม่มีการเกษียณอายุ				
32	ต้องการใช้ความรู้ความสามารถในวิชาชีพในการหาเลี้ยงชีพได้ด้วยตนเอง				

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจคุณภาพของเครื่องมือการวิจัย

1. รองศาสตราจารย์ ดร.วรรณภา โพธิ์น้อย	แขนงวิชาการสัมมนาครอบครัวและสังคม
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
2. อาจารย์ผจงศักดิ์ หมวดสง	อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารธุรกิจ
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. อาจารย์อัมพร ทองใบ	อาจารย์ 3 ระดับ 9 หมวดวิชาภาษาไทย
โรงเรียนเบญจมเทพอุทิศจังหวัดเพชรบุรี

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ	นางสุวรรณา สุภาพจน์
เกิดวันที่	29 มีนาคม 2499
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	อาจารย์ 3 ระดับ 8
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	523 หมู่ 4 ซอยประชาชื่น ถนนราชดำเนิน ตำบลบ้านหม้อ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี 76000
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนเบญจมเทพอุทิศจังหวัดเพชรบุรี อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี 76000
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2518	มัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเบญจมเทพอุทิศจังหวัดเพชรบุรี
พ.ศ. 2520	ป.กศ. สูง วิทยาลัยครูเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี
พ.ศ. 2522	กศ.บ. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (บางแสน) จังหวัดชลบุรี
พ.ศ. 2546	กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ